

Naročnina mesečno 25 Din, za tri mesece 75 Din, za pol leta 120 Din, za leto 240 Din, za tri leta 720 Din, za pet let 1200 Din, za deset let 2400 Din, za dvajset let 4800 Din, za trideset let 7200 Din, za petdeset let 12000 Din, za sto let 24000 Din. Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III.

SLOVENECEC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Dunaj 24.797. Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Konkordat je podpisan

Rim, 25. julija. AA. Danes ob 11.30 so podpisali konkordat med sveto stolico in kraljevino Jugoslavijo. Podpis so opravili v konferenčnem salonu soban kardinala državnega tajnika Paccellija. Jugoslovanskega pravosodnega ministra in čuvarja državnega pečata dr. Auerja so sprejeli v Vatikanu zelo svečano. Z jugoslovanskim poslanikom pri Vatikanu Jevrem Simićem je odšel iz jugoslovanskega posla ob 10.30. Ob 10.45 je prispel v Vatikan, kjer ga je pozdravila četa papežev švicarske garde v krojih, ki jih je sestavil že Michelangelo. Ti lepi kroji in helebarde so se žarko blesteli v žgočem rimskem solncu. Številni romarji, ki so bili prisotni, so prisostvovali prekrasni prizori. Sprejeto je krenil skozi glavna vrata in dvorišča ter se ustavil na dvorišču svetega Damasa. Odtod je dr. Auer z vsem svojim spremstvom pod vodstvom oficirjev papežev plemiške garde stopil po stopnicah v sobane državnega tajnika Paccellija. V prvi predsobi so ga sprejeli v to določeni funkcionarji in msgr. Pizzardo, tajnik svete stolice, dr. Auerja so odvedli v salon za kardinale in diplomate, odkoder je stopil v kabinet kardinala Paccellija, ki ga je sprejel in pozdravil. Tu so bili prisotni še poslanik Jevrem Simić, msgr. Pizzardo in msgr. Moscatello.

Dr. Auer odlikovan

Kardinal Paccelli je izročil dr. Auerju z ljubljanskimi besedami znake papeževnega reda sv. Gregorja Velikega prve stopnje. »Sv. oče papež vas

je odlikoval, ekselencia«, je dejal kardinal Paccelli »s tem redom in znak priznanja in posebno v znak posebne pozornosti napram Vam«. Kardinal Paccelli je nato čestital dr. Auerju za to visoko odlikovanje v svojem imenu. Nato so stopili v konferenčni salon pooblaščenca. Salon je še izza časa Pavla Borghesa, kasneje pa so ga pod papežem Pijem X. obnovili.

Podpis konkordata

Konkordat je podpisal v imenu sv. očeta Pija XI. njegova eminence kardinal Paccelli, v imenu Nj. Vel. kralja Petra II. pa minister Auer. Podpisu so prisostvovali tudi poslanik Jevrem Simić in vladniški svetnik msgr. Moscatello z jugoslovanske strani, s strani sv. stolice pa msgr. Pizzardo in msgr. Branche. Po podpisu konkordata sta kardinal Paccelli in minister dr. Auer potrdila svoje podpise s pečati. Ves prizor je fotografiralo kakih 10 fotografov. Kardinal Paccelli je bil oblečen v kardinalsko obleko Griniz z velikim križem z briljanti, dr. Auerja je bil v fraku z novim odlikovanjem sv. Gregorja Velikega. Naš poslanik Jevrem Simić pa je prišel v diplomatskem kroju z vseni dekoracijami.

Diplomatskem kroju z vseni dekoracijami. Nato je kardinal Paccelli sprejel najprej gospe in gospodično Auer, nato pa Auerjevo spremstvo in jugoslovanske novinarje, ki so radi podpisa konkordata prišli v Rim. Kardinal Paccelli se je seznanil z vsemi prisotnimi, nakar se je od njih ljubezljivo poslovil.

Dr. Auerja in njegovo spremstvo je nato odvedel dežurni tajni komornik civilnega reda skozi Fabio Carducci. Spremljalo jih je veliko število dvorjanov, oficirjev, uslužbencev in slug, med katerimi so bili tako zveni sediarli v svojih starih krojih iz rdeče svile.

Dr. Auer je s svojim spremstvom šel skozi zgodovinske salone in dvorane v Vatikanu. V dvorani Clementina je švicarska garda izkazala dr. Auerju čast s helebardami, dvignjenimi na kopja. V neki drugi dvorani so mu izkazali čast papeževi orožniki s puškami pred prsi, v dvorani G. Angelo palatinska garda, v neki drugi sobani pa plemiška garda s sabljami.

V zadnji dvorani pred prestolno dvorano je dr. Auerja pozdravil dežurni polkovnik papežev plemiške garde. V salonu sv. Ivana je dr. Auerja sprejel tajni komornik svetega očeta papeža msgr. Conatalloni, v mali prestolni dvorani pa ga je sprejel g. maestro di camera, papežev hiše msgr. Caccia. V tem salonu, pred prestolom je bila razgrnjena prekrasna bosanska preproga v div-

nih barvah. Predstavljala je mesto Jajce in orla, ki s svojimi krili varuje mestno obzidje. Slika je izredna umetnina tkalskega dela. Preprogo so podarili sv. očetu bosanski katoličani, romarji leta 1925.

Pri sv. očetu

Ko je sprejeto stopil v to dvorano, je msgr. Caccia odvedel dr. Auerja k sv. očetu. Avdijenca dr. Auerja je trajala 20 minut. Na znamenje zvonec iz knjižnice je msgr. Caccia odvedel k sv. očetu go. dr. Auerja, poslanika Simića in gđ. Auerjevo.

Sv. oče papež je zelo blagohotno sprejel go. Auerjevo in ji poklonil srebrno krono v srebrni škotli s svojim grbom. Prav tako naklonjeno je sprejel sv. oče papež jugoslovanskega poslanika Simića.

Nekoliko minut kasneje je sv. oče papež sprejel tudi ostalo spremstvo dr. Auerja.

Stopivši pred sv. očeta papeža so vsi poklekli. Sv. oče papež je pristopil k vsakemu posebej in mu prožil svoj papežev križ v poljub. Obenem je dr. Auer predstavil svetemu očetu papežu vsakega poideca.

Ko so bili vsi predstavljeni, je sv. oče papež najprej izrekel nekoliko besedi osebne priznanja msgr. Moscatelliju, svetniku jugoslovanskega posla v Vatikanu. Svoje priznanje je izrekel s posebnim poudarkom. Nato se je sv. oče papež obrnil k jugoslovanski delegaciji in novinarjem, in v francoskem jeziku s povzdignjenim glasom rekel:

Blagoslov sv. očeta

Blagoslovjam vso vašo državo, Nj. Vel. kralja Petra II., kneza-namestnika in namestništvo, vašo vladu in ves vaš narod. Blagoslovjam takisto vas, ki ste tu, vaše svoje doma in vse vaše dobre želje. Amen.

Nato je sv. oče papež vsem svoj papeški blagoslov, nakar se je umaknil v vaticansko knjižnico.

Msgr. Caccia je odvedel prisotne iz dvorane.

Cepprav ima že 80 let, nosi sv. oče papež breme svoje visoke starosti z nenavadno lahkoto, prav tako opravlja svojo visoko službo, združeno z veliko odgovornostjo, z lahkoto. Njegove kretnje so gibke, duha je svežega in izglede mu je vesel. S svojim dostojanstvom je napravil sv. oče papež globok vtis in je bil izredno ljubezljiv z vsemi Jugoslovani, ki jih je sprejel.

Iz male dvorane, kjer so se od dr. Auerja, ministra za pravosodje, poslovili msgr. Caccia, msgr. Constalloni in grof Carducci, so odšli vsi skozi dvorane, kjer so jugoslovanski delegaciji izkazali čast kakor pri prihodu. Pri odhodu iz papeževih soban so ministru dr. Auerju ljubezljivo razkazali razkošno konzistorialno dvorano iz 15. stoletja, okrašeno z gobelini, kjer sv. oče papež na posebnem prestolu vrši tajni konzistorij in sprejema tuje vladarje.

V zavodu sv. Jeronima

Skozi dvorano Mataldo so prišli nato v Raffaelovo galerijo z ložami, kjer so fotografiki poročevalci fotografirali vso jugoslovansko delegacijo, nato so pa prišli v Rim v jugoslovanski nacionalni zavod sv. Jeronima. Rektor zavoda msgr. Madjerec je tam priredil svečano kosilo na čast ministru dr. Auerju; na kosilu so bili povabljeni šefi in osebe obeh jugoslovanskih poslaništev v Rimu ter jugoslovanski novinarji. Pri kosilu je rektor dr. Madjerec pozdravil ministra dr. Auerja in poslanika Simića ter odpravnika posla Kasidolea in vse druge goste. V dalj-

ši zdravici je poudaril veliki pomen sklenitve konkordata in slavne nacionalne tradicije jugoslovanske katoliške duhovščine, posebno pa kolegija sv. Jeronima.

Kosila so se udeležili tudi ga. dr. Auerjeva in gđ. Auerjeva, o. Bonaventura Zece, generalni prokurator sv. Frančiška, glagolash Josip Karničić, dominikanez iz Dalmacije in drugi.

Uradno poročilo

Ob 12 po podpisu konkordata je izšel tale komunikat:

Vaticansko mesto, 25. julija. Danes ob 11.30 se je v rezideni njegove eminence kardinala državnega tajnika izvršil podpis konkordata med sveto stolico in kraljevino Jugoslavijo. Pooblaščenec za sv. stolico je bil njegova eminence kardinal Evgenio Paccelli, za kraljevino Jugoslavijo pa dr. Auer, minister za pravosodje in čuvar državnega pečata. Razen pooblaščenecv so bili prisotni v imenu sv. stolice njegova eminence msgr. Giuseppe Pizzardo, tajnik sv. kongregacije za izredne cerkvene posle, presvetli in prečastiti msgr. Joseph Branche, v odsotnosti njegove eminence msgr. Alfreda Ottaviana, v imenu jugoslovanske vlade pa gg. Jevrem Simić, kraljevski poslanik pri sveti stolici in msgr. Nikola Moscatello, svetnik poslaništva.

Na čast kardinalu Paccelliju

Nocoj ob devetih priredila minister dr. Auer in njegova gospa svečano večerjo na čast njegovi eminenci kardinalu Paccelliju. Večerja se bo vršila na jugoslovanskem poslaništvu pri Vatikanu. Kardinala Paccellija bodo sprejeli po posebnem svečanem ceremonialu, ki velja za sprejem cerkvenih dostojanstvenikov pri tujih diplomatskih zastopnikih. Večerja se bodo udeležili guverner va-

Ljubljana - nadškofija

Besedilo konkordata bo po običaju objavljeno po izmenjavi ratifikacije.

Za zdaj se lahko reče, da konkordat, ki je bil danes podpisan, ureja dokončno meje škofij, tako da so v skladu z novimi političnimi mejami kraljevine Jugoslavije in z ureditvijo po političnih mejah, določenih z mirovnimi pogodbami. Obnovljena je ninska škofija (diocesa) in ustanovljena nova diocesa bačka in banatska. Splitskemu škofu se vrne čin metropolita, isto dostojanstvo pa dobi tudi ljubljanski škof.

Pri imenovanju škofov bo postopek tak, kakršen je določen v več poveljih imenovanjih.

Gospodarski odnosi se urede v zmislu popolne enakopravnosti vseh veroizpovedi. Dosledno s tem se cerkvi prizna gospodarska avtonomija vzporedno s tistimi, ki so jih že dosegle druge veroizpovedi. Cerkevno imetje ne sme biti predmet razlastitve in tudi ne novih agrarnih zakonov brez poprejšnjega dogovora s Cerkvijo. Na šolskem polju se cerkvi prizna možnost, da opravlja svoje lastne akcije, kakor velja to že v mnogih drugih državah. V javnih šolah je zajamčen pouk in verska vzgoja katoliških učencev. Teološke fakultete se bodo prilagodile novim določbam sv. stolice.

Zakoni, sklenjeni v katoliški cerkvi, imajo popoln državljanski pravni efekt in discipline, ki urejajo zakonski stan, se izenačijo za vse področje kraljevine. »Katoliška akcija« je iznad in izven strank in podrejena škofom, ki zanjo odgovarjajo.

Ker so v konkordatu vsebovana zakonska poročstva, ki jamčijo svobodo in pravice cerkve, je sveta stolica voljna izdati potrebne odredbe, s

Kardinal Paccelli

tikanske države marki Serafin, msgr. Pizzardo, državni podtajnik, msgr. Ramonesi, tajnik milostinj sv. očeta papeža, msgr. Branche, msgr. Barbeti, visoki funkcionarji državnega tajništva sv. stolice in komendatore Delardo, cerkveni funkcionar pri tajništvu sv. stolice, msgr. Moscatelli, svetnik jugoslovanskega poslaništva in msgr. Madjerec, rektor zavoda sv. Jeronima.

Na večerji bo pozdravil kardinala Paccellija minister dr. Auer, za zdravico se bo pa zahvalil msgr. kardinal Paccelli.

Današnji rimski listi posvečajo podpisu konkordata simpatične članke, ter priobčujejo tudi sliko ministra dr. Auerja.

katerimi bo dušebrižniški duhovščini in aktivnim nameščencem cerkve prepovedala pripadanje k političnim strankam in aktivno udeležbo pri njih.

Razume se, da bo vlada obenem izdala podobne ukrepe glede duhovščine drugih veroizpovedi.

Vprašanje uporabe glagolice v liturgiji je urejeno tako, da se bodo vpoštevale ne samo nacionalna čuvstva, temveč tudi discipline katoliške cerkve in želje prizadelega katoliškega duhovništva. Jasno je, da se to ne nanaša na manjšine.

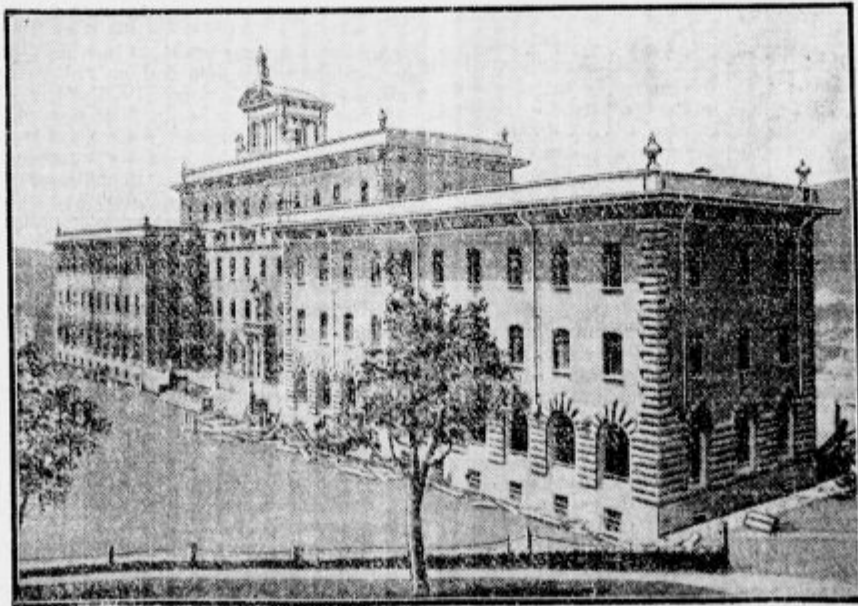
15 Ukrajincev v bodočem Sejmu

Varšava, 25. julija TG Priprave za parlamentarne volitve po novem volivnem zakonu so po vsej državi v polnem teku. Izgleda, da bodo volilni državniški in politiki režima rajši šli v senat, kot pa da bi se zaupali parlamentarnim volitvam. Zanimive pa so govorice o zastopstvu narodnih manjšin v bodočem sejmu. Za enkrat je vlada zajamčila zastopstva samo Ukrajincem in židom, med tem ko o kakšnem zastopstvu nemške narodne manjšine še ni govora. Neer pa je Nemec na Poljskem tako malo, da bi tudi pri najbolj širokogrudnem volivnem zakonu le težko spravili skupaj glasove za enega samega poslanca. Ukrajincem je vlada za enkrat zasigurala 15 mandator, ki bi se razdelili na Galicijo in Volinijo, koder prebivajo Ukrajinci.

V tej zvezi govorijo tudi, da bo vlada v kratkem združila vse tri ukrajinske vojvodine Lvov, Tarnopol in Stanislavov v eno samo veliko ukrajinsko vojvodino s sedežem v Lvovu. Vojvoda te nove »ukrajinske« upravne enote bi postal sedanji glavni urednik vladnega glasila »Gazeta Polskiec general Miedzinski. Niti imenovanih 15 mandator, niti združitev ukrajinskih dežel pod eno upravno oblast ne more v polni meri odgovorjati upravnim težnjam ukrajinske narodne manjšine po enakopravnosti v poljski državi. Število Ukrajincev, ki ga poljska vlada sama uradno priznava, dosega 7 milijonov in predstavlja več kakor petino vsega prebivalstva v državi. Ukrajinci bi potemtakem morali imeti najmanj 80 poslancev v bodočem sejmu in v ukrajinski vojvodiji vsaj vojvodo ukrajinskega porekla, ki bi jim jamčil samoupravo. Ker poljska vlada kaže sedaj mnogo več razumevanja za ukrajinsko vprašanje in pogajanja med Ukrajinci in notranjim ministrom Kosciolkowskim še vedno trajajo, pričakujejo, da se bo vprašanje končno uredilo v zadovoljnost vseh prizadetih, države same in njene ukrajinske manjšine.

★

Zagreb, 25. julija b. Davi so bile oblasti obveščene o tem, da je bil izvršen pri Zaprešiču v grobnico Jelačićev vlom. Zločinci so grobnico precej izropali. Policija je uvela preiskavo in ni prišla še do nikakih določenih sledov.

Palaca državnega tajništva v Vatikanu, kjer je bil podpisan konkordat

Abesinski valovi v Podonavju**Habsburški preokret v Parizu**
„Journal des Debats“ poziva Č. S. R. k odločnemu odporu

Paris, 25. julija SE. V francoskih političnih krogih, ki so od nekdaj zagovorniki »pametne« *restavracije Habsburžanov v Avstriji*, je opaziti zadnje čase značilen preokret. Odkar je italijansko-abesinski spor postal tako oster, Francija nima več nobenega nagnjenja, da bi podpirala kakšen habsburški eksperiment, kajti če bi se Italija popolnoma zapostila v Afriki, bi padlo breme obrambe avstrijske neodvisnosti večinoma na francoske rame, kakor izhaja iz nedavno sklenjene vojaške zveze med Francijo in Italijo. Z obramba avstrijske neodvisnosti same bi pomenila voličansko obremenitev francoske zunanje politike in njene vojske. Kaj je k temu treba še vlačiti? Itak že preveč zamolano ozračje sedaj še habsburško vprašanje. Francija tega noče in več konservativnih listov je to mnenje izrazilo in stoji nad vse pričakovanje trdno za Jugoslavijo, ki jo smatrajo za najbolj odločno nasprotnico vsakega habsburškega eksperimenta. »Journal des Debats« *gre celo tako daleč, da obsoja »zadržanje Čehoslovake kot preveč nejasno« *in zahteva od dr. Beneša »več hrabrosti«. Kajti v Avstriji vlada naziranje, da bi se Čehoslovaška dala zadovoljiti z gotovim dejstvom. List zahteva, da je treba polne**

jasnosti in enotnosti in da mora vsa Mala zveza biti tako trdna kot je Jugoslavija in da mora tudi Francija z vso jasnostjo podpreti stališče Male zveze. Habsburškega eksperimenta nam danes ni treba, pravi list, imamo drugih skrbi zadosti.

Aretacije na Dunaju

Dunaj, 25. julija. B. Policija je aretirala dopisnika »Münchener Nachrichten«, ker mu je dokazano, da je dobival visoke vsote denarja iz Berlina za ključasto propagando v Avstriji. Istočasno je bilo aretiranih še okrog 150 »führerjev« *razpuščene narodnosocialistične stranke, ki se še niso pomirili in ki so nadaljevali svoje podtalno delovanje.*

Pogumen protest iz Tirola

Dunaj, 25. julija. e. Propaganda za Habsburžane se je danes nenadoma zaobrnila. Najbolj razširjen knetiški tednik na Tirolskem »Tiroler Bauernzeitung« *objavlja danes celo oster članek proti Habsburžanom. List piše, da avstrijska mladina sploh ne ve, kaj naj bi počela s Habsburžani. Predarlski delni svet pa je danes izdal odredbo, s katero prepoveduje občinam, da bi še nadalje izbirale Habsburžane za častne občane.*

Nepredvidene posledice abesinskega spora**Habaši proti Frendži****Vsa črna vzhodna Afrika vstaja proti belim tlačiteljem**

Paris, 25. julija SE. tukajšnji »Temps« *objavlja daljše pismo svojega dopisnika v Džibutiju (glavno mesto francoske Somalije in izhodišče edine železnice od Rdečega morja v abesinsko prestolico Addis Abebo. Op. ured.), kjer razlaga, kakšne so že sedaj posledice italijansko-abesinskega spora med tamošnjimi afriškimi narodi.*

Med tem ko se nekatera črna plemena Abesinije, tako piše časnikar, ki so bila še le pred nedavnim časom podvržena od Abesinije, prav za prav le veselijo, da se pripravljajo napad proti abesinskemu cesarju, ki jim ni izpolnil danih obljub in bodo Italijani med njimi našli tihih zaveznikov ali vsaj brezbržnike, je stvar pri črnih plemenih okrog Abesinije, ki so pod italijanskim, angleškim ali francoskim nadzorstvom, čisto druga.

Tam je italijansko-abesinski spor postal med preprostimi ljudstvom borba »frendžijev« *(belih) proti »habašem« *(črnim). V angleški Keniji, Ugandi, Somaliji, Sudanu, v italijanski Somaliji in Britaniji, kamor do sedaj ni mogla nobena tuja propaganda, so se naenkrat pojavili abesinski odpisanci, ki na tajin-stveni način razširjajo poziv »edinega svobodnega poglavarja habašev na borbo proti frendžijem«. Propaganda ima velike uspehe, ki so začeli vznemirjati angleško in francosko vlado. Vsa ta črna plemena ne govorijo sedaj o nilemer drugem kakor o borbi proti frendžijem o pomoči, ki jo je treba nuditi abesinskemu sultanu, da se vzburi napada frendžijem. Časnikar pripoveduje, kako je imel priliko govoriti s črni, ki so prišli iz visokega gorovja na obalo Rdečega morja, s karavanami, ki so prišle iz okoliške Somalije in ki so prišli iz visokega, okoliškega gorovja in ki so poevale v francoskem pristanišču. Borba proti frendžijem, to je glavni predmet njihovih razgovorov in abesinski cesar je postal za nje veliki legendarni junak svobode afriških narodov. S strahotno brzino se širi ta propaganda in se nezaupanje med belimi kolonialnimi naseljenici in črnimi domačini. Oblasti se sprašujejo, kaj bo nastalo, če vojna res izbruhne med Abesinijo in Italijo. Bojijo se, da se v tem primeru ne dvignejo vsa okoliška črna plemena in da bodo dosedanje vojaške moči, ki jih imajo Anglija in Francija v svojih kolonijah, preslabe, da bi mogle ohraniti red in preprečiti svojim črnim plemenom, da ne pohite proti gorovju Abesinije, kjer svobodni črni narod odbija nenasitnega frendžija.**

Francoski časnikar je izsledil, da je isto tudi na vzhodni obali Rdečega morja, v državah Arabije, iz Jemena prihajajo trgovci in ko posedajo po umazanih kavarnah Džibutija, mirujejo samo s vojni temnih rodov proti belim. Par mesecev priprav na italijansko-abesinsko borbo je v Afriki storilo mnogo več zla za interese kolonialnih držav kakor vsa ta dolgoletna panislamična ali panarabska ali panafriška propaganda, za katero imajo črni rodovi malo smisla. Skrajno kritičen položaj nastaja v afriških kolonijah evropskih držav in nenadoma se je pojavila nevarnost, da stoletno kolonialno delo vseh evropskih držav, kupljeno s tolikimi krvnimi in denarnimi žrtvami, sedaj vsled tega nepotrebnega spora utone v novem kaosu, kjer bo črno plemo z vso verno svojega črnega »strastnega sovraštva« *vrglo na belo plemo, na o-svražene frendži, da se maščuje za več kakor sto let suženjstva.*

Ker ima okrog Abesinije Anglija največja ozemlja, se nikomur ni treba čuditi, če je v abesinskem sporu zavzela tako odločno stališče proti vsaki vojni in za miren sporazum. Ona že ve zakaj!

Abesinija prodaja svoja bogastva, da jih ne dobi Italija

London, 25. julija. C. »News Chronicle« *priobčuje izjavo abesinskega poslanika, da išče abesinska vlada posojilo dveh milijonov angl. funtov. Posojilo naj bi znašalo po možnosti pet milijonov koncesije za izkoriščanje petrolejskih vrelcev in rudnikov zlata ter bakra. Poslanik upa, da bo Vel. Britanija moralno podprla Abesinijo in ji dovolila kredit za nabavo orožja in municije.*

Iz tega je razvidno silno premienena abesinska politika, ki hoče vsa le količinj vredna bogastva Abesinije oddati tujim državam v večletni zakup, tako da bo Italija, če bo deželo zavojevala, našla pred seboj le četo inozemskih, to je angl. in ameriških najemnikov, ki bodo znali s pomočjo svojih vlad uveljaviti pri morebitnem zmagovalcu svoje pravice. Abesinija se pripravljajo na to, da dobi

Italija pod svoj protektorat v primeru zmage le golo zemljo, na vseh podzemnih in drugih bogastvih pa bodo ležale mednarodne vknjižbe, ki jih bo težje izpodrinuti, kakor je bilo Abesince.

Francosko stališče

Pariz, 25. julija. AA. Predsednik vlade Laval je na seji ministrskega sveta podal poročilo o italijansko-abesinskem sporu in povdaril, da bo franc. stališče tako, da ne bo okrenilo prijateljstva z Italijo in Anglijo ter da bo Francija ostala zvesta načelom Zveze narodov. Verjetno je, da bo Laval odpotoval v Zenevo brez posebnega načrta za ureditev spora in da bo nastopil z živo željo, da se doseže miroljubna ureditev spora.

Italija popušča

Rim, 25. julija TG. Italijanska vlada je nočjo poslala generalnemu tajniku Zveze narodov brzojavko, v kateri izraža svojo pripravljenost, da zopet sedeluje pri razsodiščni komisiji glede abesinskega spora. Italijanska vlada je že dala brzojavno navodila svojemu poslaniku v Addis Abebi, da obvesti abesinsko vlado o tem njenem sklepu in jo formalno vpraša, če je pripravljena sprejeti obveznosti razsodišnega kompromisa in tako omogočiti nadaljevanje dela arbitražne komisije. Brzojav je podpisal Savieh. S tem se je italijanska vlada vdala pritisku velesil, za če mogoče, mirno ureditev svojega spora z Abesinijo.

Anglija in izvoz orožja

London, 25. julija. e. Zunanji minister Hoare je danes izjavil v dolnji zbornici, da je angleška vlada prepovedala izvoz orožja v Italijo in Abesinijo. Pač pa je Anglija dovolila tranzit orožja za Abesinijo akoci angleške kolonije. Danes je sprejel časnikarje abesinski poslanik in jim izjavil, da abesinska vlada računa, da bo vojna trajala zelo dolgo. Trenutno se abesinska vlada pogaja v Londonu za posojilo sedem milijonov funtov Sterlingov.

★

Nesreča mehanika

Maribor, 25. julija.

Popoldne okrog 5 se je dogodila v delavnici mestnega avtobusnega prometa usodna nesreča. 35 letni mehanik Josip Kavšek je preizkušal kompresor na motorju, ki se je nahajal v popravilu. Zaradi prehudega pritiska je nastala v aparatu eksplozija, ki je raznesla stekleno ploščo na merilec. Steklena drobec je vrgel pritisk mehaniku z vso silo v obraz ter so se mu ostri delci zapičili v oči. Eno oko je takoj izteklo, drugo pa je tako močno ranjeno, da bo revež kljub takojšnji operaciji izgubil vid na obeh očesih.

Šahovski turnir

Belgrad, 25. julija m. Danes se je odigralo zadnje kolo belgradskega šahovskega turnirja. Pire je remiziral z dr. Dregro ter dosegel 11 in pol točke. Tudi Kostić je uspel v partiji z Astalošem ter s tem dosegel isto število točk kot Pire. Trifunović, ki se je na tem turnirju že tudi odlično plasiral, je senzacionalno izgubil s Tothom.

Končno stanje je sledeče: 1. in 2. mesto Pire in Kostić, 3. mesto Trifunović, 4. in 5. mesto König in Schreiber. Teh pet prvoplasiranih igralcev bo odpotovalo v Varšavo na turnir.

Popravek.

Prejeli smo in objavljamo z ozirom na naš članek z dne 24. julija 1935, št. 167, iz Stare Cerkve sledeči popravek:

Ni res, da je godba na trgu, kjer je bila zbrana 2000 glav množica zaigrala koračnico »Pod dvoglavim orlom« *(Unter dem Doppeladler). Res pa je, da je godba igrala samo komade češkega skladatelja Emila Stolea, in sicer: Draher, Rovereto, Narodni in Petrogradski. Drugih komadov godba galske čete v Stari Cerkvi omenjeni dan nikjer in nikoli ni igrala. Omenjenega komada godba sploh ne zna. Nadejam se, da prinese resnice na ljubo gornji popravek in se Vam naprej zahvaljujem in beležim z odličnim spoštovanjem: Vodja godbe galske čete v Stari Cerkvi: Jernej Brodnik.*

Kulturni boj v Nemčiji**Razpad kljukarstva**
Trije sovražniki, ki glodajo po hitlerjevstvu

Dunaj, 25. jul. SE. Tukajšnji »Neuigkeits-Weltblatt« *priobčuje razgovor svojega berlinskega sodruidnika z neko visoko stoječo politično osebnostjo novega nemškega režima o vzrokih poostrenega boja proti sovražnikom narodno socialistične države. Dotična osebnost se je o tem izrazila s sledečimi besedami:*

»Razumim je, da so zadnji dogodki v Nemčiji izzvali zanimanje vsega sveta, toda nemška vlada je prepričana, da bo stvar lahko hitro in uspešno likvidirala. Notranji neredi imajo dva različna vzroka:

„Sovražniki režima“**Komunisti**

1. Komunistični agitatorji so vsled trenutnega zastoja v razvoju našega gospodarstva takoj zašutili priljubljenost svoje revolucionarno delovanje in so tudi v tem pravcu svojo aktivnost povečali. Oblasti so dosedaj ugotovile, da obstoja v poruških, porenskih in šleskih industrijskih pokrajinah vsega 38 komunističnih ognjišč, ki so v zadnjih mesecih povzročili dobro organizirane večje in manjše delavske nereda. Za povod za nereda so komunisti izrabili redukcijo delavstva, ki je postala potrebna, ker tovarne niso dobivale zadostna naročila. Tudi neredi v napadalnih oddelkih (SA) imajo svoje komunistične izvirne. Nacionalno boljševistične manifestacije v vrstah SA oddelkov imajo na vesti komunisti, ki so se vrnili med nje. Vrhovni šef SA oddelkov Lütze je moral v zadnjih nekaj tednih odstraniti 28 SA führerjev in podführerjev, nakar so neredi takoj prenehali. Končno nosijo odgovornost za protizidovske manifestacije na Kurfürstendammu v Berlinu soodgovornost tudi komunisti, ki so se sedaj zvezali z židi, da delajo režimu težave. Je to ista slika kot v Rusiji, kjer je revolucijo izvedel žid-komunist.

Katoličani

2. Drugi sovražnik režima je »reakcija«, med katero je treba pristevati katoliško Cerkve pod vodstvom katoliškega episkopata ter kapitalizem in denarne kroge. Reakcija ima svoje gospodarsko oporišče v težki industriji in v velikih bankah, svoje operacijsko vodstvo pa pri visokem kleru, ki novega režima v Nemčiji niso priznali. Reakcija nastopa v organizirani fronti v Porenju, na južnem Bavarskem in tudi v enem delu Šlezije. Pod to poglavje spada tudi del visokega državnega uradništva, ki ga ni bilo mogoče nadomestiti in ki mnogo naporov nemške vlade enostavno sabotira.

Dunajski list pristavlja k temu, da izjave te nemške politične osebnosti kakor tudi dejansko stanje v Nemčiji, ki se je spremenila v bojna taborišča, dokazujejo, kako daleč je narodni socializem od resnice, če trdi, da je predstavnik vsega nemškega naroda, ker obstojajo v Nemčiji še ogromne plasti ljudstva, ki ta barbarski režim odklanjajo in po priznanju vlade same najdejo možnost, da organizirajo proti njemu reden upor.

Kanzeloaragraph

Berlin, 25. jul. TG. Policija ne ve, kaj bi storila z vsemi duhovniki, ki so preteklo nedeljo po vseh katoliških cerkvah Nemčije prebrali s prižnice članek vatikanskega glasila Osservatore Romano, ki očita nemški vladi, da je prelomila v konkordatu svedčano dano besedo. Pravosodni minister je sicer v svojem cirkularju zaukazal, da je treba znova in z vso strogostjo izvajati »Kan-

zelparagraph«, ki pravi: da bodo kaznovani z navadnim ali trdnjavskim zaporom duhovniki, ki bi ob priliki vršenja svojih verskih poklicnih dolžnosti razširjali ali porazdeljevali ali razlagali dokumente, ki obravnavajo državna vprašanja na način, ki bi ogrožal mir v državi, toda mimo tega zaenkrat še oblast ni šla, razen v nekaterih krajih, kjer so bili duhovniki aretirani v cerkvi ali pri izhodu iz cerkve. V Berlinu se vrši velik posvet režimskih vodij o tem, kaj naj ukrenejo. Vseh duhovnikov ni mogoče prepeljati v koncentracijske tabor. Stiši se celo, da bo Hitler sam, ki je ostal v ozadju, še nekoliko počakal, da vidi, kako se bo preganjanje, ki so ga organizirali podvodje, obneslo, izstopil iz svojega zatišja in spregovoril odločujočo besedo, s katero bo ali potrdil in odobrilo delo svojih sodruidnikov ali ga pa odklonil in zopet sklenil mir s Cerkvijo, pusteč odgovornost podführerjem, ki ga ga niso razumeli.

Iz Aachena javljajo, da je ljudstvo tam silno razburjeno in da je morala policija že na več krajih narod razganjati, ker je hotel protestirati proti zadnjim protikatoliškim odredbam. V Porenju so prišli močni SA oddelki, ki so zasedli vojašnice in so noč in dan v pripravljenosti.

Vladni predsednik v Osnabrücku (po našem ban. Op. ur.) je izdal javen proglas, v katerem grozi s trdnjavskim zaporom vsem duhovnikom obeh konfesij, ako na narodne praznike ne bodo razobešali hitlerjevskih zastav na cerkvenih hišah.

Pogromi proti židom

Istočasno, ko preganjajo katoličane, pa besni najbolj divji boj proti židom. Če vidijo koga v družbi z židom, ga povedejo v koncentracijski tabor. Sramotilne parade žena in deklet, ki so bile v židovski družbi, po mestnih ulicah, so zopet oživele. Na kavarnah in trgovinah najdemo zopet napise: »Žide in pse ne jemljite seboj v trgovino!« *Na židovskih lokalih pa so nalepljeni napisi: »Žid sem, plemenski Nemec pazi, da se ne onesnažiš, če stopiš v moj lokal.« *Posebno divje so bile manifestacije v Dresdenu, kjer so nosili napise: »Žid pogini!« *po vsem večjih ulicah. V Stettinu je mestna občina prepovedala židom uporabo mestnega kopališča.***

Berlin, 25. julija e. Pogromi proti židom so danes zopet z vso silo vzplameli. Demonstranti so razbili več židovskih kavarn in popolnoma razdejali mnogo židovskih klavnic. Najhujiši so bili pretepi v kopalščih ob Baltičkem morju. Demonstranti so podili in pretepli vse židovske kopalec. Kmalu nato so začeli nositi velike napise: »Židje, poberte se v 24 urah!« *Hotelirji so takoj objavili, da bodo spodili iz hotelov vse domače in inozemske žide.*

Aretacije v Berlinu

Berlin, 25. julija. e. Danes je državna policija aretirala in zaprla državnega pravdnika in vse njegovo uradništvo. Vsi so namreč odklonili sodelovanje pri neki večji akciji. V Mekenburgu je policija danes razpustila Stahlhelm in zaplenila vse premoženje. Ob enem je izdala silno ostre odredbe proti vsem nearijem.

Berlin, 25. julija. SE. Tajna policija GESTAPO je prišla v škofijsko pisarno v Berlinu in konfiscirala vsoto 10.000 mark (150.000 Din) z izgovorom, da je to denar, ki je bil nabran s protizakoniimi javnimi zbirkami. Škof. ordinariat se je pritožil.

Rusija 60 podmornic

London, 25. julija. AA. »Daily Telegraph« *priobčuje članek svojega pomorskega urednika, ki trdi, da je sovjetska vlada tretji mesec da gradi svojo 60. podmornico. Sovjetska Rusija je pred štirimi leti imela samo 15 podmornic zastarelega tipa. Leta 1937 bo razpolagala Sovjetska Rusija s 55 podmornicami najmodernejšega tipa, ne računajoč pri tem enote, stare osem do deset let. — Glavni pomorski oporišči bosta Kronstadt in Vladivostok.*

Moskva, 25. julija e. Dopisnik »Daily Telegraph« *sporoča svojemu listu, da je dala sovjetska vlada nalog, da se takoj začne z gradnjo 68 velikih podmornic. Ta odločitev naj bi bila odgovor na nemško-angleški pomorski sporazum, ki hoče prisiliti Nemčijo premoč v Baltiku.*

Henlein že grozi

Praga, 25. julija. e. Sudetska nemška stranka je začela z zelo močno propagando proti Pragi. Henlein grozi, da bo izvajal skrajne posledice, če se češke stranke ne bodo izjavile za to, da bi se začele pogajati za rešitev nemškega vprašanja v Čehoslovaški. Prihodnje dni misli začeti propagando za organizacijo plebiscita med sudetskimi Nemci, ki naj da Henleinu mandat, da lahko zapusti čehoslovaški parlament in zaseda v enem izmed središč sudetskih Nemcev.

Polovična vozina za igralce

Belgrad, 25. julija. AA. Z odlokom prometnega ministra je dovoljena polovična vozina na drž. železnicah za 12 letnih potovanj za člane združenja gledaliških igralcev kraljevine Jugoslavije. Popust imajo samo poklicni igralci banovinskih in ugodnostnih gledališč, ki so člani združenja ter jim je igranje izključni poklic. Popust bo izdajalo gener. ravnateljstvo železnice na zahtevo gledališkega združenja.

★

Belgrad, 25. julija. m. Minister za gozdove Ignjat Stefanović odide na daljše potovanje v inozemstvo. Pregledal bo važnejša gospodarska in rudarska podjetja ter tista podjetja, v katerih je naša država s kapitalom udeležena.

Belgrad, 25. julija. m. Predsednik bivše Demokratske stranke Ljuba Davidović se že dalj časa mudi v Vrncih. 3. avgusta se vrne v Belgrad.

Dunajski vremenska napoved: pretežno jasno in brez bistvenih izprememb.

Pismo misijonarja g. Maroša

Slovenec na Ognjeni zemlji

Jugoslovanski izseljenci v Magalijansu praznujejo evh. kongres

Kongresni odbor je prejel iz Magalijansa (mest. ki leži na skrajnem jugu Južne Amerike) zanimivo pismo salezijanskega misijonarja g. Maroša. Iz pisma dehtijo prisrčna ljubezen do domače zemlje ter preseneča po svoji goreči želji, biti z nami na II. jugoslovanskem evharističnem kongresu v Ljubljani. Za nas vse naj bo to pismo nov dokaz, kako velikih dogodkov smo bili ob kongresu deležni, dogodkov, po katerih so naši bratje v silnih daljavah Južne Amerike tako živo hrepeli. Takole piše g. Maroš v pismu, ki ga je odposlal že 12. junija 1935:

»Prejčan sem, da bo to pismo došlo v Ljubljano šele nekaj dni po zaključitvi evharističnega kongresa. Vendar se mi zdi, da vas bo nekaj veseljih novic iz daljnega Magalijansa zanimalo in veselilo.

Pristen Prekmurec sem, doma iz Melinca, p. in župnija Beltinci blizu Murške Sobotice. Že od mladih let sem se seznanil s č. gg. salezijanci. Štirinajstleten sem odšel s č. gg. Jožetom Radom, Salezijanske družbe, v Italijo, kjer sem dovršil nižjo gimnazijo in bil preobčuten leta 1929. Takoj potem sem bil določen za republiko Čile. V mestu Santiago sem dovršil noviciat, bil sprejet v Salezijansko družbo in tam dovršil tudi filozofijo. Končno sem bil v začetku lanskega leta premeščen v Magalijans, južnemu tečaju najbližji košček Amerike. Na veliko presenečenje sem se tukaj znašel med številnimi rojaki Dalmatinci. V mestu, katero šteje komaj 25.000 prebivalcev, jih bo nad 5000 pristnih Jugoslovancev. Če te številki prištejemo še njih potomce, ki pa so po zakonu že »Čilenos«, mislim, da ne pretiravam, ako trdim, da je polovica sedanjih prebivalcev Magalijansa jugoslovanske krvi.

Takoj sem začel delovati v provincijalnem (inspektorijalnem) našem zavodu, kjer sem se sedaj. Poleg celodnevne dela med našimi 250 gojenci (kot profesor, organist in pevovodja) sem se posrtani zanimal tudi za naše ljudi. Na dan sv. Cirila in Metoda lanskega leta smo priredili lepo slavnost. Med mašo so otroci zapeli nekaj naših napevov, katerih so se s precejšnjo težavo naučili. Priglasil je izvrstno o naših apostolih č. g. Vladimir Boršč, salezijanec kot vsi tukajšnji duhovniki, sin jugoslovanskih staršev in rojen v Magalijansu, kjer se nahajajo tudi njegovi starši. Zvečer smo pa imeli v gledališču majhno zabavo. Z našimi večjimi dečki ava z g. don Borščem data na oder dramo v treh dejanjih »Iz časov sv. Cirila in Metoda«, seveda v španščini. Govoril sem jim v hrvaščini, katere se pa moram šele učiti sam brez dobrih knjig. Tudi smo zapeli »Lepa naša domovina« in nekaj drugih patriotičnih pesmi. Dva otročiča in en fant so pa lepe pesmice deklamirali. Cerkev jutraj in gledališče zvečer sta bila napolna.

Na Veliki teden lani kot letos smo z našimi možni zapeli v cerkvi več naših pesmi. Na Božič smo ob polnočnici celo eno mašo zapeli, katero so oni v svojih vaseh navadno prepevali. Naši ljudje se hvala Bogu precej držijo cerkve, kar se ne godi z izseljenci drugih narodnosti. Žal, da vseeno ne manjka »naprednjakov«.

Ko sem po »Domoljubu«, zvestem in dragem tovarišu v tujini, zvedel o slavnosti, katere pripravlja Jugoslavija Evharističnemu Kralju, sem si takoj zaželel, da bi tukajšnji rojaki izkazali na kak način, da se strinjajo z vsemi jugoslovanskimi katoliški in ljubezni do Kristusa Kralja, edino-le po katerem bo prišlo rešenje za drago nam domovino iz nadlog današnjih hudih časov. Predlog je g. ravnatelj našega zavoda č. g. Massa, rodem Argentincev, takoj odobril in vzel v svoje roke. Tako se

je pred dobrim tednom osnoval Pripravljalni evharistični odbor, čigar naloga je, pripraviti majhno evharistično slavnost za zadnje tri dni meseca junija, kot vidno znamenje, da se vsi strinjamo z rojaki, ki v domovini slavijo Kristusa Kralja. Novico so vsi tukajšnji izseljenci z veseljem in navdušenjem sprejeli. Dva časopisa sta na široko pisala o pripravah, katere se vršijo za evharistični kongres v Jugoslaviji. Kot delate vi v Sloveniji, smo tudi tukaj hoteli prirediti procesijo z bakljami in prižiganimi svečami do križa, ki se nahaja na majhnem griču skoraj sredi mesta. Procesija je bila zamišljena za noč od 29. na 30. junija. Toda to misel smo morali opustiti. Nahajamo se namreč že v pozni jeseni in mrz je že hudo vsiljiv. Kaj bo šele čez mesec dni. Nadležni so posebno ledeni zimski vetrovi, ki pogostoma, da ne rečem neprenehoma vihrajo, da je skoraj nemogoče včasih zapustiti hišo. Samo letos nam je hud vihar odnesel precejšnji del strehe novega dvonadstropnega poslopja, kjer hranimo svetovnoznani muzej misijonov Ognjene zemlje. In enaki slučaji niso redki.

Ker pa že tega ne moremo storiti, smo zamislili za zadnji dan junija slavnostno procesijo z Najsvetejšim od naše cerkve do katedrale. Dober kilometer daleč. Če slučajno slabo vreme še tega ne bi dopustilo, se bomo pa morali zadovoljiti s procesijo po notranjosti cerkve. — V petek dne 28. junija bomo imeli skupno sv. mašo. Sobotno bo posvečena papežu, s skupnim sv. obhajilom, slovesno sv. mašo in zvečer evharistično procesijo z evharističnim govorom in blagoslovom. Nato pride na vrsto akademija papežu in presveti Evharistiji v čast.

V nedeljo 30. junija bo ob pol devetih sv. maša in skupno sv. obhajilo; ob pol enajstih slovesna peta sv. maša z govorom o evharističnem kongresu v naši beli Ljubljani. Popoldne procesija z Najsvetejšim. Zvečer evharistična muzično-literarna akademija, katero prireja jugoslovanska kolonija ob priliki II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani.

Lepaki, ki vzbujajo navdušenje v srcih naših izseljencev, so se razdelili v velikem številu med nje. Tudi so že natisnjeni v maternem jeziku posebni listki za žene, moške in fante za skupne pobožnosti, katere se bodo vršile v naši cerkvi in za številno udeležbo pri sv. obhajilu. Kot vidite, nam dobre volje in navdušenja ne manjka. Božjega blagoslova nam pa gotovo tudi ne bo manjkalo.

V imenu vseh izseljencev iz Magalijansa vas iskreno pozdravlja in se vam priporoča v molitve Martin Maroš L. r.

Dostavek: Res veliko uslugo nam storite, če nam pošljete več fotografij o tamkajšnjih evharističnih slavnostih, nekaj evharističnih grbov, plakatov, znakov, razglednic, podobice, opisov... To vse bo poživilo vero naših izseljencev in bo tudi okrepilo naše silne vezi z domovino. Če bi mi opise mogli poslati po zračni pošti, da bi jih v časopisih tukaj priobčili, bi vam bili vsi še vse bolj hvaležni. »Domoljub« in vsa pisma potrebujejo namreč več ali manj po dva meseca, da me najdejo. Po možnosti bi vam potem naši izseljenci povrnili vse izdatke. Glavno je pa seveda to, da gre za duše in za duše naših izseljencev, naših rojakov, odtrganih od rojstne grude, katerih srce krvavi ob misli nanjo in hrepeni po vsem, kar ga nanjo spominja.

Nam so te besede v bodrilo, da se tesneje oklenemo izseljenškega vprašanja. Pa tudi v zadovoljenje, ko vidimo, kako je delo za II. evharistični kongres v Ljubljani rodilo svoj bogati sad tudi med brati širom sveta.

Od Aten do Krete

Na Egejskem morju, dne 7. julija.

Na poti od Aten proti Kreti je »Jadranska straža« priredila »českoslovaško-jugoslovanski večer« na krovu »Kraljice Marije«. O pomenu prijateljstva med Čehoslovaki in Jugoslavo mi je govoril g. Nikola Bartulović. Odgovoril mi je v imenu českoslovaških gostov A. Kaper. Godba je zazigrala jugoslovansko in českoslovaško himno. Nato je nastopil »Akademski zbor«. Naša pesem na Egejskem morju! »Jadransko morje«, Adamičev »Vasovalec«, »Danica« (Ipavica), »Spak« (A. Forster), češke narodne »Tebe vodac«, Komitske (Tajčević), Tri koroške narodne (Dev »Ni mi volja« (Zganec), Ribniška (F. Marolt) in Forsterjev »Večerni avc«. To je bil program koncerta. Zbor se je za nastop skrbno pripravil. Pel je z vso dušo. »Tebe vodac« je poleg koroških najbolj učinkovala. Bartulović je s svojim govorom dal vsej prireditvi preveč politično barvo. Sploh se zdi, da se prireditelj »zabavnega potovanja« ne morejo otrestiti preveč politične barve. Kako to čudno zveni, da na »Kraljici Mariji« sredi morja priporoča bratom Čehoslovakom, naj ne pozabijo, da je treba prijateljske stike med obema narodoma tudi gospodarsko podpreti — boljše povedano — da morajo Čehoslovaki izvoz iz Jugoslavije bolj povečati. Še šasnikarji silne nasvete težko prebavijo. Isto bi bilo treba reči o predavanju g. Todorčevića o predmetu »Naša država in vojna mornarica«. Predavanje o vojni strategiji in sicer na podlagi zemljevida, poslušajo potniki tudi v kopalnih hlačah in pižamah. Že sam ta kontrast je dovolj zgoren. Predavanja naj bi ostala v zgodovinsko-kulturni perspektivi, kamor zna tako spretno postaviti svoje govore dr. Rubčić.

Pred Kreto je »Kraljica Marija« spustila sidro. Heraklion, danes Megalokastro, stoji pred nami. Osem torpedov, zasidranih v luki, ta spomin na Venizeloso puč. Nemirnega Kretčana ni več doma. Vsa Kreta je na njegovi strani. Toda prav na Kreti nam je neki njegov pristaš pripovedoval, da je Venizelos sicer zaslužen mož, toda v zadnjih letih je obdan s korupcijonisti. Za delavstvo se baje ni brigal.

Nekaj kilometrov od Megalokastra so slovite odkopnine Minosovega labirinta. Šele pred nekaj leti je angleški arheolog Evans, veliki prijatelj Jugoslovancev, odkopal razvaline Minosove palače. Odkopnine pričajo o slavni preteklosti Krete, čez katero je šla kultura z juga in vzhoda proti Grčiji. Dobo slavnega vladarja Minoasa, ki je sezidal to ogromno palačo, na prostoru 20.000 m², je treba postaviti nekako v čas med l. 2000 in 1500 pred Kr. Kretčani so bili po vsej verjetnosti gospodarji Grčije. Evans je nekatere dele Minosovega doma

obnovil. Hodniki so bili tako zapleteni, da vzbujajo res vtis labirinta, iz katerega težko najdeš pot. Minosova hčerka Ariadna je dala snubcu Tezeju klopčič, s katerim se je rešil iz labirinta, da je lahko njo odpeljal. Minos je bil na glasu strogega, a pravičnega vladarja. Evans je odkril kamenit prestol, s katerega je sodil Minos. Predsednik mednarodnega razsodišča v Haagu sodi na stolu, ki je bil napravljen po vzoru Minosovega prestola. Evansu se ni posrečilo razbrati zakonika, ki je bil napravljen po vzoru dinaripighe, nč ki je pisan z linearno in hieroglifno pisavo. Od razvozljanja te skrivnosti pričakujejo učenjaki mnogo; nova luč bi posvetila v to dobo človeške zgodovine.

Palača je stala na pobočju griča, in sicer na južni strani. Okolica je še danes zelo rodovita. Lep je pogled na velikanske žare, ki še danes stoje na mestu, kjer so jih pustili Minosovi sodobniki pred tisočletji. Velikanske so morale biti šrambe za živila kjer so stale vaze. V muzeju hranijo še fresko iz Minosove dobe.

Megalokastro je precej čudno mesto. Kretčani so sploh drugačni kakor celinski Grki. Kažejo mnogo več življenske sile in ponosa. Tujcu se prav nič ne vsiljujejo, pač pa mu gredo na roko, ne da bi sami iskali koristi pri tem. V ostalem Kondilis ve, zakaj je tja poslal kar 8 modernih torpedov.

Jugoslovanski mornarji so pripravili potnikom »Kraljice Marije« izredno izmenadenje. Na točki 34.10° severne širine in 27.54° vzhodne dolžine sta se srečali ladji »Kraljica Marija« in »Princesa Olga«. Večer poprej je »Olga« zapustila Aleksandrijo. Po radiu sta oba poveljnika skombinirala srečanje. Na krovu obeh parnikov so se zbrali mornarji in potniki. Ladji sta se pozdravili z žvižgom, medtem ko so potniki mahali z robc. Prohito je minil ta prizor sredi odprtega morja. Za vse potnike je bilo srečanje dveh jugoslovanskih ladij, ki sta obenem last iste družbe, nenavaden doživljaj. Čez nekaj dni poplovemo tudi mi po isti poti proti domovini.

L. Bè.

Zima in slana na Blokah

Kdor se hoče v teh vročih dneh pošteno ohladiti, naj na pride Bloke (734 m nad morjem). Dne 23. t. m. ob 4 zjutraj smo imeli — zlasti po dolinah — tako slano, da so si kosci na vse načine skušali prste ogreti, da bi mogli kositi in da so si v šali voščili »vesele božične praznike!«. Vendar pa slana ni nič škodila, ker jo je še pred solničnim vzhodom od zla meglja.

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

Moje perilo — moj ponos
moje milo — varuh perila!

...in za namakanje Ženska hvala

Okrog Afrike

Po Rokavu z galebi
Popisuje prof. dr. Iv. Knilič

VI.

V Rokavskem prelivu, 11. julija.

Hiteti moram. Danes zvečer oddamo zadnjo pošto v Angliji, nato pa plovemo pet dni neprestano do Kanarskih otokov, in preden se vrne pošta z Gran Canarije v Evropo, bo preteklo novih pet dni.

Od Rotterdamu smo se poslovlili snoči na večer brez vsake slovesnosti. Nikogar ni bilo pri slovesu; le temna, neprijazna skladišča smo zrlj ko smo se polagoma oddaljevali. Zelena nizka ravnina nas spremlja dve uri daleč do morja. Srečavamo samo male ladjice, barkase ter dolge, široke čolne. Holk van Holland je malo pristanišče ob morju, odkoder se potniki prepeljujejo v angleški Harwich, zelo priljubljena linija.

Ko danes v jutro stopimo na krov, nas sprejme hladno, megleno in oblačno vreme. Ponoči smo prekorajčili doverski preliv in vstopili v Rokav, ki je znan vsled neprijaznosti. Včasih razgraja z valovi, če ne, pa vsaj nagaja z meglo in mrazom. Naš parnik tuli vsakih 10 minut; neprijeten signal je to, pa potreben, da ne trčimo v kak brod. Pa tudi svetilniki s harmoniko in zvonci nam zatrjujejo, da smo blizu francoske obali.

Ne dolgo in prikaže se suha zemlja, pristanišče Boulogne sur Mer (B. na morju) odkoder je najbližje v Anglijo. Ne pristanemo. Motorni čoln

pripelje nekaj potnikov, odpelje pa pošto. Ostane izven luke in se po kratkem odmoru zadržimo. Mesto se le malo vidi; menda nima znamenitosti.

Sedaj plovemo po Rokavu. Kopne zemlje ne vidimo ne na desni ne na levi. Od časa do časa ugledamo kak parnik. Pač pa nas zvesto spremljajo galebi. Prhutajo z dolgimi kreljutmi in kriče kot mačke; pravimo jim zato: smejoči se galebi. Hrane iščejo krog ladje; kjer se kuha za 300 ljudi, bo tudi kaka drobtina zanje. Ne mislimo, da so vedno v zraku, bilo bi preutrudljivo; sedajo na vodo, da si odpočijejo.

Po zgledu sopotnikov sem si najel podolga stol; ker je pa les za stare kosti predr, sem naročil še čedno madrac. Po takem stolu se zlekneš bolj ali manj vodoravno. Posebno po kosilu se prileže takole počivališče. Vzameš v roke berilo, hladna sapica pihlja krog lica, veke se strnejo, roka omahne, knjiga pade po tleh; sanjaš sanje pravičnega. Od Hamburga do Hamburga smo zapisali in krstili stol na moje ime. Seveda se take zadeve poravnajo s posebnim računom.

V Southamptonu pričakujejo večje število angleških potnikov. Ne vesele se jih; Nemci in Angličani niso kaj prijatelji. Nemci pravijo, da so Angličani — brezobzirni; bo že nekaj resnice na tem.

Če se nekaj dni ne vidimo, bo pa svidenje tem veselejše.

Šesti požar v Dešči vasi

Smihel, 24. julija 1935.

Davi ob treh je zopet izbruhnil požar pri posestniku Antonu Skubetu v Dešči vasi šte. 9. V trenutku je bilo vse poslopje v ognju. Komaj so se rešili ljudje in živina. Proti vsemu pričakovanju se je vnelo tudi poslopje Antona Ruglja hiš. št. 19 in tudi vse do tal pogorelo. Obema gospodarjema je pogorelo popolnoma vse, poslopje in vse žito in krma.

Skube, kjer je začelo goreti, je zavarovan za 6000 Din, a žal ni plačal zavarovalnine. Škode je okrog 80.000 Din in ni niti polovica pokrita z zavarovalnino. Vse kaže, da je nek človek vdan piromaniji, ki ima na vesti vse požare.

† Ravnatelj Rado Pavlič

Davi ob pol dveh je nepričakovano izdihnil ravnatelj II. državne realne gimnazije v Ljubljani prof. Rado Pavlič. Prof. Pavlič, ki je bil videti zdrav, je ponoči zadela srčna kap, kateri je takoj podlegel. Pokojnik se je rodil 12. novembra 1883 na Klancu pri Kranju, srednjo šolo je študiral v Kranju, maturiral je leta 1903, nato pa je študiral na Dunaju klasično filologijo, kjer je bil promoviran leta 1908. Od 1909 je služboval ves čas na sedanji II. državni realni gimnaziji na Poljanski

cesti v Ljubljani, razen med svetovno vojno, ko je od prvega dne do zaključka bil povečini na fronti. Leta 1930 je po odhodu ravnatelja Remca postal na istem zavodu ravnatelj.

Pokojnik je bil sicer naš obojen politični in kulturni nasprotnik, vendar pa osebo vpluden in korekten. Kulturno se je udeleževal kot tajnik Zveze naprednih akademskih starešev. Znana je bila njegova lastnost, da je imel rad mladino, ki jo je vedno zbiral okoli sebe. Bil je skrben družinski oče. Najstarejša njegova hčerka je že profesorica, trije sinovi študirajo na univerzi, dva pa na srednji šoli. Kot vzgojitelj je imel s svojo prijaznostjo precejšnje uspehe. Na gimnaziji je poučeval latinščino in slovenščino. Zaradi preobitnih ravnateljskih poslov pa je v zadnjih dveh letih pouk opustil. Odlikovan je bil z redom sv. Save 5. razreda. Pogreb pokojnika bo v soboto ob 5 popoldne iz hiše žalosti v Cirilmetodovi ulici (za gimnazijo). Pokojniku naj sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje!

80letnica „Slovenčeve“ naročnice

Novo mesto.

Te dni je praznovala 80letnico svoje starosti, zvesta in dolgoletna naročnica »Slovenec«, g. Fani Petričeva iz Novega mesta. Gospa jubilarica je bila rojena 23. julija 1856. Bila je v svojih mladih letih zelo dobra pevka-altistka in se je kot redna pevka udeleževala na kapelniskem korus pod organistom Krausom in Hladnikom, katerima je bila takorekoč desna roka polnih 26 let. In še pozneje, ko se je že poročila z g. Petričem, dolgoletnim črkostavcem in faktorjem Krajčeve tiskarne, je še vedno radevolje hodila na kor pomagat. Pesem dviga duha k Bogu, zato je gospa tako rada prepevala cerkvene pesmi, zavedajoč se, da kdor v cerkve lepo in zbrano poje, dvakrat moli. Ker pa danes ne more več peti, zato pa toliko bolj vneto moli. Kdor pa je pevec, ta je po navadi tudi zelo mehkega in dobrega srca. In tako srce ima tudi naša gospa jubilarica: kjer le more, pomaga. Marsikdo pozna njeno dobro srce in roko. K njenemu visokemu jubileju iskreno čestitamo!

Zaščitnik avtomobilistov

Ljubljanska sekcija Avtoakluba prečja vsako leto proslavo zaščitnika avtomobilistov in motociklistov, Sv. Kristofa. Letos so si izbrali avtomobilisti naš prelepi Bohinj, in sicer cerkev Sv. Duha, za kraj svojega proslavljanja. Kot znano je naslikana na zunanji steni cerkvice velika slika Sv. Kristofa. Slovesnost bo dne 28. t. m. ob 11 predpoldne in bo opravil blagoslov vozil domači župnik iz Srednje vasi. Izletniki se zberemo med 9 in pol 11 pri Zlatorogu, odkoder gredo skupno z vozili k Sv. Duhu. Avtomobilski klub poroča, da je treba dospeti k Zlatorogu najkasneje do pol 11, ker ni izključena možnost visokega obiska. Po slavnosti bo kosila večina udeležencev izleta pri Zlatorogu; kjer bo tudi vodstvo prireditve. Oficialnega kosila ni.

Obiščite obrtno razstavo

v Radovljici od 21. jul. do 15. avg. 1935

Ljubljanske vesti:

Ljubljančani manj pijo

Ljubljana, 24. julija.

Splošni statistični podatki mestnega dohodarstvenega urada o porabi alkoholnih pijač v prvi polovici leta 1935. kažejo, da se je ljubljansko prebivalstvo omejilo v zavzemanju alkoholnih pijač. Zaukazno se zbrani podatki o vinu in pivu. Vzroki padca konzuma teh pijač so različni. Prvič se je prebivalstvo do skrajnosti omejilo glede izdatkov za razne, tudi najnujnejše potrebščine in mnogi delovni ljudje si privoščijo kozarec vina le ob gotovih praznikih. Kako so začeli ljudje hraniti in stiskati sploh, pojasnjuje tudi splošen pregled o konzumu vina za kongresnih dni. Ljudstvo ni prišlo v Ljubljano razpisavat, marveč je kongres smatralo za resno prireditev, zato so bile mnoge spekulacije zgrešene. Vsi oni, ki so ob Stadionu poslali svoje šotore in so točili vino odnoso pivo, niso prišli na svoj račun. Kakor je dohodarstveni urad dognal, ni bilo vse tri dni pri šotirih potočeno niti 1000 l vina, piva pa nekaj nad 1000 litrov.

Drugi vzrok je slaba zaposlenost delovnega ljudstva. V Ljubljani je nastopila stagnacija v gradbeni stroki. Ne grade se večje palače, tudi privatna podjetnost je v gradbeni stroki ponehala. Po raznih podjetjih delo počiva, pa tudi drugod

ni najti nikakih večjih zaslužkov, splošno pa tudi pada konzum drugih življenjskih potrebščin.

Letos v šestih mesecih je Ljubljana popila 1.582.706 l vina, nasprotno lani do konca junija 1.759.293 l, torej za 166.587 l manj. Če računamo, da stane povprečno 1 l vina 12 Din, je Ljubljana za vino izdala že 18.992.472 Din. Leta 1932. je bilo vino najcenejše, od takrat se je procentuelno podražilo in to je tudi vzrok, da konzum vina pada. Zanimiv je tudi pregled po posameznih mesecih, v oklepajih podatki za lansko leto. Popilo se je: januarja 239.986 l (283.443 l), februarja 200.543 l (250.692), marca 269.447 l (364.537), aprila 236.821 (296.475), maja 265.696 (312.024), junija 270.243 l (243.122).

Piva se je letos potočilo 170.877 l, lani pa 220.768 l, torej za 49.891 l manj. Za pivo je Ljubljana letos potrošila 1.537.893 Din, računajoč po 9 Din liter. Največ piva, 52.412 l, je bilo potočeno letos junija, junija lani 79.650 Din. Lani so bili Ljubljančani bolj žejni, čeprav ni vročina tako pritiskala kot letos junija.

Ljubljana je za pivo in vino letos do 1. julija izdala lepe milijone, namreč 20.530.365 Din. Na vsakega Ljubljančana je prišlo v prvi polovici za pivo in vino do 342 Din.

novih hiš, vabimo vse tiste, ki so se priglasili, da bodo pristopili kot člani, da se udeležijo ustanovnega običnega zbora, ki bo dne 10. avgusta t. l. ob 20 (osmih zvečer) v restavraciji hotela Struželci. — Oni posestniki novih hiš, ki se še niso priglasili, lahko to stori pri gospodih: Lukoč Rudolf, Tyrševa cesta 99, Zupančič Franc, Šmartinska cesta 6. Kos Janko, Idrijska ulica 3, kjer dobe tudi pravila in vsa druga tozadevna pojasnila.

Barjani sprašujejo. Ob volilni agitaciji sta gg. predsednik mesta Ljubljane in tedanji poslanski kandidat Riko Fux na volilnem sestanku pri Vidmarju (Mokarju) med drugim objubil škropljenje Ižanske ceste do narodne šole na Barju. Volitve so minile, škropili pa so cesto le par dni pred volitvami, na dan volitev so še škropili naravnost iz borne, potem pa še par dni po enkrat na dan. Potem pa kar nič več. Zakaj se nič več ne škropi? Kaj je z obljubo, katera je bila tako trdo izrečena? G. poslanec je objubil del svoje zmožnosti posvetiti nam revnim Barjanom. Sedaj pa nam ni dovolj jasno, ali mu ni mogoče delovati v današnji vladi ali pa je pozabil na nas. Če mu ni mogoče delovati, naj bi pa odstopil. Njegove abstinence pri glasovanju tudi ne razumemo, saj nam je pred volitvami rečeno: kdor ne bo šel glasovat, ta ni dober državljan kraljevine Jugoslavije! Ali smo samo Barjani dolžni glasovati, on pa ne? Ako je torej g. poslanec pozabil na nas, ga kličemo na dogovorjeni odgovor. Pričakujemo njegovega odgovora ali na gospodarskem uradu na magistratu ali pa v postifini pri Jakobu Vidmarju. Če ne, bodo Barjani pri prihodnjih volitvah bolj previdni. — Barjan.

Umrla so v Ljubljani: Gašperič Viktorija, 73 let, vdova mornarja, Poljanska 16; Stucin Alojz, 52 let, poštni zvižavnik, Galjeva 122; Zebre Marija, roj. Pečnik, 78 let, zasebnica, Gerbičeva 5; dr. Trejo Dragotin, 72 let, odvetnik, Puharjeva 16; Jager Marija, roj. Taur, 80 let, zasebnica, Velika colnarska 23; Marinič Marija, roj. Trtnik, 84 let, delavka tob. tovarne, Mesarska 6. — V bolnišnici: Roje Egidij, 66 let, mestni revež, Sv. Jerneja 49; Jerman Milka, 7 let, hči posestnice, Dobrova 17; Škerlj Josip, 45 let, posestnik, Žerovnica 18; Jerab Franc, 52 let, pek. Rajkovič Zvonko, 32 let, art. poročnik v p., Sisek; Čuk Jožefa, 36 let, žena strojevodje, Kočevje 288; Podlogar Ana, 57 let, dnuarica, Gradež 17; Galičič Marija, 34 let, dnuarica, Senčiča 11; Kregar Jernej, 81 let, prosjak, Lesce; Kraje Peter, 29 let, sin posestnika, Dane 20; Prijatelj Jože, 29 let, delavec, Vel. Poljane 15; Orel Leopold, 50 let, upokojeni pol. stražnik, Krčevina 15; Spreitzer Stanek, 46 let, pleskar, drž. žel. Verovškova 28; Koletič Marija, 36 let, žena pek. pomoč., Moste, Koroševa 10.

Nočno službo imajo lekarni: Dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočvar, Celovška 62 in mr. Garbus, Moste.

Motnje v želodcu in črevesju, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefovce« grenčice.

Mariborske vesti:

Novo vodstvo mariborske gasilske čete

Maribor, 23. julija.

Tudi mariborski gasilci so dočakali, da so končno lahko svobodno uredili razmere v svoji četi. Snoči se je v gasilskem domu vršil izredni občni zbor, ki je bil prav za prav sklepni obračun z vodstvom gasilske župe, zaključek dveletnega nevdružnega stanja. Da je bil ta obračun z vodstvom gasilske župe kljub vsemu tako dostojen, gre zahvala discipliniranosti članov gasilske čete in pa taktičnosti njih vzornega predsednika, bantnega ravnatelja Bogdana Pogačnika.

Vse mesto je z okolico vred spremljalo z veliko napetostjo borbo, ki je vladala med župo in četo ter je stalo z vsemi simpatijami ob strani čete. Zaradi tega je sprejelo mariborsko meščanstvo danes a splošnim zadovoljstvom na znanje vest, da so si gasilci svoje notranje zadeve zopet uredili tako, kakor je to želel ves Maribor.

Važnost izrednega običnega zbora je poudarila navzočnost zastopnika vojaške oblasti kapetana Joksimoviča, zastopnika mestnega župana mag. ravnatelja Rodoska, delegata gasilske zajednice v Ljubljani Pristovska; župni vodstvi desni in levi breg sta zastopala Pfeifer in Ambrožič. Zborovanje je vodil četni predsednik Bogdan Pogačnik; v svojem govoru je podal ves razvoj dogodkov, ki so nujno vodili do dosedanjega običnega zbora: dvojce zaporedoma izvoljenih odborov je župno vodstvo odklonilo ter samo končno imenovalo 8 poslovalcev, ki jih je župni starešina Srečko Krajnc iz Pesnice kljub posredovanju mariborskega mestnega župana ob policijski asistenci instaliral v njihove funkcije; izrabljala se je Narodna odbrana in ostale nacionalne organizacije, da bi se mariborskim gasilecem vsililo v vodstvo čete osebe, ki bi odgovarjale političnim ambicijam nekaterih ljudi. Mesto stvarnega dela se je vnašalo v četo politika, ustvarjalo se je strupeno ozračje, pretel je razdor in propad mariborskega gasilstva. Njegova izvajanja, podprta

s tehtnimi dokazi, so zvenela kakor obtožnica drž. pravdnika. — Sprčo njih so bila poročila tajnika dr. Senekoviča, ki je izjavil, da je sprejel od župe poverjeno mu nalogo zgolj kot javni uradnik, dalje blagajnika Divjaka, žef-zdravnika dr. Kaca, samo formalnost. Pozornost pa je izzvalo dejstvo, da od župe diktirani poveljniki Hmelina na občni zbor sploh ni prišel, da bi podal svoje poveljniško poročilo. Se večjo pozornost so seveda vzbujale besede gasilca Hameršaka, ko je navaial, kakšna je bila tehnična sposobnost poveljstva, ki ga je župa vsilila gasilecem. Poveljnik kot 60 odstotni invalid sploh ne bi mogel postati aktivni gasilec, kamoli vodja čete. Prav tako umerjeno-odločno so bile besede Franca Krambergerja, ki je ožigal delo župnega vodstva, zaradi katerega je mariborska gasilska četa izgubila zaupanje meščanstva. Član nadzorstva Kriger je nato predlagal razrešnico, ki je bila sprejeta. Po nekaj minut odmora so sledile volitve novega vodstva.

Z burnim pozdravom je članstvo soglasno sprejelo sledečo listo: predsednik Bogdan Pogačnik, poveljnik učitelj Franjo Ramšak, žef-zdravnik dr. Alfonz Wankmüller, podpoveljnik Franc Čerte, tajnik Franjo Kramberger, blagajnik Bogomir Divjak, orodjar Josip Černy, namestnik Ferdo Krajnc, oddelni vodje Anton Benedičič, Josip Giber, Vili Herzmanski, Franjo Rajat. — Nadzorni odbor: dr. Sekula Joža, dr. Kovačec Janko, Kriger Alojz, Robinsk Anton, Hribnik Friderik. Na župni skupščini zastopata četo predsednik in poveljnik. Novoizvoljeni žef-zdravnik dr. Alfonz Wankmüller je podal izjavo, da ne sprejme mesta, dokler savez ne reši njegove pritožbe. Izvoljen je bil nato soglasno za žef-zdravnika dr. Bedjančič, ki je funkcijo sprejel pod pogojem, da jo preda kasneje zopet dr. Wankmüllerju. — Novi poveljnik Ramšak je nato v programatičnih besedah pozival gasilce k disciplini in pravemu tovarištvu, na kar je predsednik občni zbor zaključil.

Srebrni mašniški jubilej v stolnici

Maribor, 25. julija.

V mariborski stolnici in mestni župni cerkvi se je vršila danes dopolna lepa slovesnost. Svoj srebrni mašniški jubilej so praznovali stolni kanonik in mestni župnik msgr. Mihael Umek, Marko Krajnc, prof. Pavel Zivortnik, provizor iz Pernic Franc Slana, župnik od Sv. Roka na Sotli Anton Veranič in upokojeni župnik iz Črneč Martin Vezelak. K slavnosti so prihiteli mnogi stanovski tovariši jubilarov, zlasti njihovi sošolci. V Mariboru je živahno odmeval zlasti srebrni jubilej priljubljenega g. stolnega župnika msgr. Umeka. Snoči mu je priredilo pevsko društvo »Maribor« podoknico, v imenu društva pa mu je izrekel prisrčne čestitke katehet Šparl. Danes je bila stolnica pri sv. maši polna občinstva. V prezbitertiju so se vrstili prapori vseh mariborskih katoliških organizacij in njihovih zastopnikov. Med drugimi odličniki so bili stolni prost mil. g. dr. Maks Vraber, kanonik Janežič, dr. Leskovar, dekan Podvinski. Slavnostno pridigo je imel prof. Pavel Zivortnik. Sv. mašo je nato daroval srebrnomašnik msgr. Umek. Med mašo je pelo Cecilijansko društvo pod vodstvom kapelnika Gašperiča. Po sv. opravilu so se zbrali zastopniki vseh katoliških organizacij z zastavami pred župniščem ter je pozdravil jubilara v imenu organizacij in KA Mirko Geratič, v imenu SSK Maratona je izrekel čestitke Kebrič in v imenu Kršč. ženske zveze Katarina Baumanova. Bog daj jubilarom še mnogo let uspešnega delovanja v vinogradu Gospodovem.

★

Upisovanje v obrtno nadaljevalno šolo bo od 1. do 20. avgusta na mestnem magistratu med 10. in 11. uro.

Naslov specialista za živčne in duševne bolezni je podelila banska uprava zdravstvenemu inspektorju dr. Ivanu Jurečku v Mariboru.

Izlet v Laško in Rimske toplice priredi mestni avtobusni promet v nedeljo 28. t. m. z avtoarom »rdečim Frankom«. Celodnevno potovanje stane 60 Din. Prijave v prometni pisarni na Glavnem trgu ali telefonično na št. 22-75.

Ne bo strajka. V tekstilni tvornici Marko Rosner je nastalo mezdno gibanje, ki je zavzelo precej ostro obliko. V sredo zvečer so se vršila medsebojna pogajanja, ki so privedla do sporazuma.

Kovači brez dela. Tovarna na Muti je odpovedala vsem delavcem, zaposlenim v kovačiji.

Tovarna ima sicer delo, izvršuje ga pa v kovačiji v Zrečah. Najbrže ima odpoved namen znižati delavstvu mezde, ker je potekla kolektivna pogodba 30. junija.

Modna revija in obrtniki. V sredo so imeli mariborski obrtniki oblačilne stroke razburljivo zborovanje, na katerem so nastopili proti modni reviji na Mariborskem tednu, češ, da bo prišla v prid samo konfekejskim trvdkam. Vodstvo Mariborskega tedna pa pravi, da je revija namenjena vsakomur in vabi vse obrtnike, da se je v čim večjem številu udeležijo s svojimi proizvodi.

Občina kupi Viherjevo hišo. Mestni upravni odbor je na svoji seji v sredo sklenil, da se kupi Viherjeva hiša z zemljiščem na vogalu Koroške ceste in Strme ulice. Tu je bilo pred tremi leti pozorišče tragičnega dogodka, ki je Mariborčanom še v živem spominu. Zemljišče meji na mestna skladišča v Strmi ulici ter bi se na vsem kompleksu zgradile centralne delavnice Mestnih podjetij. Celotno posest dobi občina prav za prav v zameno za svojo vilo v Cankarjevi ulici.

Napad na vlak. Včeraj zvečer je odkril prometnik Hubert Kmetec na postaji Rače, dejanje, ki bi lahko postalo usodno za stotine življenj. Pri izvozu vlaka je opazil, da kretinica močno ropota ter ugotovil, da jo je nekdo namenoma zrahljal in postavil v odklon, na tračnice pa postavil nateralno ploščo. Vlak, ki bi bil privozil v nasprotni smeri, bi bil gotovo iztril. Poškodbo so takoj popravili ter s tem preprečili nevarnost. Orožniki so uvedli preiskavo.

Aljažev klub obvešča planince in prijatelje gora, da bo v nedeljo 28. julija ob 10 sv. maši pri Arehu in na Uršlji gori. Turisti, ki se raje doma pred odhodom jutranjih vlakov iz Maribora udeležijo sv. maše, se opozarjajo, da se v frančiškanski baziliki bere vsako nedeljo in vsak praznik sv. maša ob 4 in četrt.

Slovo konzula g. Ševčika. Češkoslovaški konzul g. Ševčik, ki odhaja le dni iz Ljubljane, je bil vedno drag gost tudi v Mariboru. Jutri v soboto se bo g. Ševčik poslovil od Maribora. Poslovilni večer pripravi tukajšnja JC liga.

Predavanje upravnik carinarne. Gospod upravnik mariborske glavne carinarne Mihajlovič je v sredo zvečer predaval v Združenju mariborskih trgovcev o novih carinskih predpisih.

Moški zbori mariborskih in okoliških pevskih društev Ispavčeve župe se zberejo drevi pri Maistrovem grobu. Pesmi: Dev, Čej so tiste stiezle in Prelovec, Oj Doberdob.

Trgovina v jabolk. Češki trgovci so zaenkrat nastavili ceno 1.85 Din za kilogram.

Kulturni obzornik

Glasbena Matica v Celju

Slovenci smo si tekom časa ustvarili v Glasbenih Maticah naših mest prava žarišča splošne muzikalne kulture naroda. Poleg izrednih uspehov ljubljanske in mariborske posestrine se odraža bilanca celjske Glasbene Matice prav letos v taki meri, da je treba v najbolj iskreni obliki predočiti javnosti njene plodove in pri tem glavne smeri v dobi njenega obstanka od leta 1923 naprej.

Umetniško in upravno vodstvo zavoda je od tedaj v rokah znanega neumornega direktorja Saneina, bivšega člana kvarteta Zika, glasbenik in umetnik, pedagoga in organizatorja, kakršnega bi nam zavidala mesta največjega glasbenega glasu. V letošnjem šolskem letu zapuščajo zavod prvi gojenci, ki so pričeli še kot otroci leta 1923-24 obiskovati začetniške ure in ki so letos zaključili svoje študije na navšnji stopnji s tako dobrimi uspehi, da presenečajo krog muzikalno čuteče publike, opozarjajoč jo ponovno na obéudovanja vredno delo naše zaslužne glasbene šole in njenega odličnega vodstva. Letošnje zaključne prireditve imajo torej jubilarni značaj in dajo priliko enotnega pregleda prve razvojne dobe celjske Glasbene Matice.

Gojenci in gojenke so nastopili na štirih nastopih in je bilo samo iz instrumentalnih šole 55 solističnih reprodukcij, porazdeljenih na vse 4 večere. Nastopala sta poleg tega mladinski godalni orkester in godalni ko-

morni kvartet. Slednji je izzvenel v spontani manifestaciji nad doseženimi uspehi. V danem okvirju instrumentalne izbire pač prevladujeta kakor običajno klavir in violina, vendar tu ne gre za izbiro instrumenta kot takega, — v našem primeru gre v prvi vrsti za ustvarjanje in postopno probujanje latentnih muzikalno-estetskih dispozicij, ki so v večji ali manjši meri vrojene vsakemu gojencu. V tem je prva in poglavitna naloga tukajšnje šole, in kako vestno se je zaveda, nam dokazujejo vsakoletni uspehi o priliki nastopov. Za učečo se mladino pa so prav ti nastopi velikega pomena, nele iz muzikalnega, marveč še posebej iz splošnega v zgojenega stališča. Za gojenca pomeni tak nastop poseben dogodek, ki se mu vtisne v trajen spomin, zanj je najvidnejše priznanje njegovih naporov in stremeljenj, pobuda za nadaljnje vztrajanje pri začrtanem delu in vzniki novih energij in volje. Nevede ga prevzame ambicija: čut odgovornosti in socialna vzajemna stremeljenja se porajajo neposredno, moč svoje individualnosti preizkusi prvič v javni, plemeniti tekmi z drugimi. S stališča ožje estetske vzgoje je ves pouk instrumentalne šole pravilno zgrajen: Ne forsirati tehnične perfektnosti, ne dresirati v slepem posnemanju in ne tlačiti individualnih nagnjenj. Celota, in to je občutek, stoji pred detajlom. Važno je le ustvariti notranje organske vezi med gojencem in glasbenim delom, odgovarjajoče duševni zrelosti stopnji in primerne specialni učenci strukturi. Gojenec lahko že sčasoma dojamemo proces umetniške kreacije, doživlja sam inspiracijo spričo reprodukcije, prič-

nja ločiti med prvotnim, muzikalno vrednim in trajnim elementom ter med sekundarnimi pripomočki. Vsebinska, forma in tehnika mu postanejo konkretni pojmi. Spoznava sčasoma slog, klasike, romantike, moderno preteklo in sodobno glasbo. Šola mu daje priliko, da se bavi z muzikalno literaturo sistematično, kadar spozna očitelj potrebo po višji naobrazbi. Sleherni lahko razvija svoja posebna nagnjenja, bodisi za Beethovna ali Liszta, za Baena ali Strawinsksega. Repertoar je pedagoško najprimerneje zamišljen: od klasične podlage pa do najnovejših kompozicij so v vsakem slogu resnične umetnine, le sredstva izražanja so različna. Cilj Saneinove šole je, doseči h a r m o n i č n o in vsestransko izoblikovan tip muzikalnega inteligenta, ki naj bo v danem slučaju vestno pripravljena podlaga za nadaljnji razvoj talenta, sicer pa v povprečnosti socialnega okolja zadostno razvit in dobro okrepljen organ splošne muzikalne kulture.

Zavod, ki je tekom svojega delovanja nešteto krat že sodeloval na sporedih naših lokalnih glasbenih, kulturnih, dobrodelnih, patriotičnih prireditvev itd., šola in vodstvo, ki sta vzgojila danes že širok znanega mladega Viterja in mu pripravljala pot do zagrebške akademije, vodstvo in stremeljenja neumornega direktorja Saneina zaslužijo, če ne preje, pa vsaj od slej naprej vs pažnjo naših javnih krogov, da mu olajšajo delo kakorkoli mogoče. Z veseljem pozdravljamo vest o razširitvi prostorov Glasbene Matice. Voljo in ves pripravljeno in požrtvovalnost imamo na strani Glasbene Matice. Naj

ne bo zato drugod oklevanja in nerazumevanja, kadar gre za povzdigo in podporo kulturnih dejanj, tako redkih in prereditih, da ne rečemo kmala nepotrebnih za nas. Delo celjske Glasbene Matice je koncem prvih desetih let kronano z najodličnejšimi uspehi in ji zato čestitamo. F. S.

Komunizam protiv vjere

Moderna socialna kronika, sv. 18, str. 32.

»MOSKE«, ki ga po zgledu marksističnih brošur izdaja hrvatsko katoliško starčinstvo obenem z akademiki »Domogoj« že drugo leto, prinaša v tej brošurici zgodovino vere v Rusiji. Ljeningov nauk o verah, preganjanje duhovnikov in vernikov, najnovejše vesti iz Rusije, ki se tičejo religioznega življenja, zakona, porok, krsta itd. ter neuspehe »brezbožnega« gibanja, da se masa odtuji vsakršni veri. Pisatelj nam prikazuje te razmere s podatki, vzetimi večinoma iz sovjetskih časopisov, ki jih citira. Prav iz teh časopisov je tudi videti, da je vera kljub vsem nasilju in preganjanju še vedno živa. Zato so komunisti začeli iskati zaveznikov in so jih našli v mednarodni framsonski organizaciji. O tem prinaša kratka brošura senzacionalna odkritja. Framsonska organizacija je v novi Rusiji obnovljena in njen predsednik je žid Karl Radek-Sobensohn.

Brošura je pisana v poljudnem slogu ter prinaša dve brezbojni podobi: kot naslov znak »mednarodnega gibanja nevernikov« ter med besedilom naslovno stran komunističnega borbenega glasila »Bezbožniki«. — Brošura stane 3 dinarje (Zagreb, Kaptol 29).

Št. Vid se pripravlja na razstavo

Št. Vid, 25. julija.

Razna slovenska mesta in kraji so letos organizirali po lanskem vzgledu št. Vida nad Ljubljano svoje obrtniške razstave. Umevno je, da letos tudi št. Vid ne bo zaostal za svojimi posnemalci in bo organiziral še večjo razstavo kot lani.

Cudni pa so glasovi, da so se znašli prav v št. Vidu ljudje, ki so ovirali priprave za to razstavo. Tako so n. pr. zahtevali, da nekateri najbolj ugledni šentvitski obrtniki, n. pr. trije bratje Erjavci ne bi smeli razstaviti v šolskem poslopju, in sicer radi nekakih izjav, ki so jih baje podali proti nekemu gospodu prejšnjega režima. Končno je prireditelju odboru le uspelo, da je za razstavo pridobil šolsko poslopje, dasi je šentvitskim obrtnikom ponudil svoje gostoljubje tudi Društveni dom, ki pa je seveda nekoliko manjši.

Razstava se odpre 4. avgusta in bo še večja kot lanska. Podpore šentvitski obrtniki niso dobili od

nikoder. Medtem ko je lanska razstava obsegala 13 velikih šolskih sob, bo letošnja obsegala 15 sob in telovadnico. V glavnem bo razstavljeno pohištvo, ki je specialna šentvitska obrt. Za srečnega izžrebanc pa je pripravljena nagrada, kuhinjska oprema. Lani kuhinjske opreme, ki je bila za dobiček, ni dvignil nihče, ker je izžrebanec pač vstopnico zavrzel.

Moramo pohvaliti poštrevnost šentvitskih obrtnikov, ki se vzajemno, trudijo za to razstavo. Lani so sicer imeli na razstavi dobre kupčije in upajo, da bodo imeli letos približno vsaj tako dobre. Razstavljalni odbor je sklenil tudi pogodbo z godbo »Lubnik« **iz Škofje Loke, da bo ta godba igrala vsako nedeljo popoldne na razstavi. Slovenski otvoritev razstave bo v nedeljo, dne 4. avgusta ob 11 dopoldne. Občinstvo, zlasti ono, ki si namerava nabaviti moderno pohištvo, opozarjamo že sedaj na razstavo marljivih šentvitskih obrtnikov.**

Koledar

Petek, 26. julija: Ana, mati Marije Device; Valentina, devica.

Osebnosti

— 35 letnico župnikovanja pri Sv. Križu pri Ljutomeru praznuje to nedeljo zaslužni dekan in konzistorialni svetnik gosp. Josip Weigl. Dolga so ta leta, polna žrtev in dobrih del, za križevsko župnijo pa polna božjega blagoslova. Zaslужil je gospod dekan odlikovanje sv. Save 4. stopnje. 12 let je že dekan Ljutomerske dekanije. Njegovi številni prijatelji in duhovniki domačini mu bodo v nedeljo, na sopraznik sv. Ane, izrazili čestitke; mi mu želimo že danes, naj ga ljubi Bog obrani in zdravju in sreči še dolgo let v blagoslov križevske župnije in Ljutomerske dekanije.

Ostale vesti

— Katehetsko društvo prosi svoje člane, ki imajo nedelje v počitnicah proste, da se prijavijo Aljaževemu klubu za maše v planinskih kapelah. Mnogo nedelj je še nezasedenih in bi morali tako mnogi izletniki ostati brez maše.

— Aljažev klub obvešča, da bo v nedeljo 28. t. m. sv. maša na Kredarici ob 8, v Kamniški Bistrici ob 10, na Zabreški planini pod Stolom ob 9.

— Stoletnica rojstva Simona Jenka. Mavčiče: Stoletnica rojstva Simona Jenka, pesnika s Sorškega polja, bo v pesniškem rojstnem kraju na Podrečju, kjer ima tudi že spomenik. Objavljeno je bilo že, da je proslava določena za 18. avgust t. l. Istočasno je pripravil odbor za proslavo 100letnice rojstva skladatelja Davorina Jenka v Dvorjah objavil, da se na isti dan vrši njihova proslava. V sporazumu z njimi objavljamo, da je proslava Davorina Jenka preložena na 1. september. Naša proslava pa ostane za 18. avgust, samo v slučaju slabega vremena se prestavi na 25. avgust. — Pravkar se je sestavil širši častni odbor, ki bo imel še ta teden sejo v prostorih Slov. Matice v Ljubljani. Navzoči bodo zastopniki vseh kulturnih ustanov iz Ljubljane, možje, ki imajo zasluge za S. Jenka in njegovo proslavo, zastopniki kulturnih revij, člani širšega častnega odbora iz Kranja in okolice, okoliški župani in poročevalci za časopise. Ta sestanek bo važen vsled tega, ker bo dal proslavi poseben pomen in ugled. — Domači akcijski odbor bo v kratkem izdal jubilejne slike S. Jenka in slavnostne znake. Program za proslavo bo v kratkem objavljen v časopisju. Zaprta je četrtinska voznina na vseh vlakih. Tako velikega zanimanja med preprostim ljudstvom in inteligenco za proslavo S. Jenka nismo pričakovali. Že danes je gotovo, da bo udeležba ogromna in se tudi v tem smislu vrše priprave. Poročila prihajajo iz vseh strani Slovenije.

— P. t. prosvetna društva naj po okrožnici poslana navodila izpolnijo, zlasti kar se tiče nedeljske zahvalne službe božje. Primerno je tudi, da ta dan zavirajo z društvenih domov državne in papeške zastave.

Za častitke, katere sem prejel ob svoji 50. letnici od velečenih iskrenih prijateljev in znancev, se s tem najiskrejeje zahvaljujem in vse najtopleje pozdravljam. Onim, ki še niso dosegli prve pidesetletnice, želim, da dosežejo to, onim pa, ki so jo prekačili pa, da bi dosegli tudi drugo 50. letnico. — Vam udani: Peter Ocvirk, Store.

— Prosvetno društvo na Vrhniki priredi v nedeljo 28. julija 1935 prvi prosvetni dan. Ob pol 6 zjutraj zbirališče pred Rokodelskim domom, odhod skupni odhod k zahvalni maši. Ob 3 popoldne po večericeh na vrtu Rokodelskega doma Prosvetni zbor: 1. Pozdrav predsednika, 2. Gregor Mali: Vstati je čas (deklamacija), 3. Pevski zbor poje narodne pesmi, 4. Predavanje pisatelja Janeza Jaleca: Slovenska prosveta. Vmes igra godbeno društvo Vrhnika. Po predavanju skupni odhod pred Cankarjev spomenik, kjer pokloni Prosvetno društvo venec glasniku svobode in slovenstva. Ponovno bo spregovoril pisatelj Janez Jalec.

— Loterija Jadranske straže. Jadranska straža nas obvešča, da je žrebanje njene loterije neprekinjeno dne 11. avgusta 1935. Glavni dobiček je dar Nj. Vel. kralja Petra II. namreč zlata ura z monogramom. Poleg glavnega darila je še 1254 drugih dragocenih daril. Jadranska straža prosi vse, ki imajo srečke te loterije, naj jih razpečajo med prebivalstvom in s tem podprejo Jadransko stražo, da zgradi svoj dom na Jadranu za odpočitek in okrevanje naše šolske mladine. Vsi razpečevalci srečk naj pošljejo do 7. avgusta podroben obračun in denar.

— Nagradno tekmovanje jugoslovanskih harmonikarjev bo letos 15. septembra na ljubljanskem velesejnu. Kdor se hoče udeležiti, se mora do 20. avgusta pisмено zglašiti pri upravi velesejma v Ljubljani. Tekmovanje bo v 5 skupinah.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na obraz zelodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. 8, br. 15483 od 25. V. 1935.

Jubilejne konjske dirke v Ljutomeru

Ljutomer, 24. julija.

Na Cvenu pri Ljutomeru se vršijo vsako leto dvakrat znane konjske dirke muropoljskih amerikancev. Prireja jih Kolo jahačev in vozačev. Znano je, da je tovrstni šport na Murskem polju zelo razvit. Letošnje jesenske konjske dirke pa bodo slovesnejše od običajnih, ker imenovano društvo praznuje 60. letnico svojega obstoja. Letošnje konjske dirke bodo za celo Mursko polje velik športni praznik. Pokroviteljstvo nad vsemi prireditvami je prevzel Nj. kr. Vis. knez-naměstnik Pavle. Ljutomer bo sprejel tega dne kraljevega zastopnika, ministre in mnogo odličnikov. Tako bodo imele te prireditve državni značaj. Pri tekmah bodo zastopani vozači iz cele države. Prvič se namreč tega dne vrši

— K pogrebu gospe Marice Aichholzerjeve moramo popraviti poročilo v toliko, da ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman zato ni mogel na pogreb svoje nečakinje, ker je birmoval tedaj v moravski dekaniji.

— Urejen promet na novi cesti v Kamniško Bistrico. Uradno nam poročajo: Novo zgrajena cesta Stahovica—Kamniška Bistrica radi svoje ožine ter nepreglednih ovinkov po dosedanjih izkušnjah ne more služiti urejenemu in neomejenemu javnemu cestnemu prometu, ker bi tak promet bil nevaren ljudem in imovini ter povzročal večje druge nepravilnosti in zastoj prometa, posebno v delu te ceste od potoka »Konjščice« **dalje v Kamniško Bistrico. Iz javnih ozirov je okr. načelstvo v Kamniku v zaščito varnosti prometa na osnovi čl. 67 in 68 zakona o notranji upravi predpisalo za to cesto naslednji prometni red: 1. Vožnja s kakršnikoli vozili tudi z dvokolesi v smeri Kamniška Bistrica je od potoka »Konjščice« **pa do konca ceste v Kamniški Bistrici dovoljena le ob urah s sodim (ravnim) številom t. j. ob 2, 4, 6 itd. vožnja v nasprotni smeri, t. j. od Kamniške Bistricice pa do potoka »Konjščice« **pa se dovoljuje le ob urah s lihim (neravnim) številom t. j. ob 1, 3, 5 itd. Promet na ostalem delu ceste t. j. od Stahovice do potoka »Konjščice« **(kamnosek ing. Dedeka) je svoboden v mejah obstoječih predpisov. Vsak voznik kateregakoli vozila mora paziti na to, da tekom odredene časa t. j. tekom ene ure prispe na kraj ceste, na kateri je promet omejen, bodisi od omenjenega potoka v Kamniško Bistrico ali pa obratno. 2. Prepoveduje se vožnja z avtobusi in sploh z vozili s skupno težo nad 1800 kg na delu ceste od Kopišča dalje do Kamniške Bistricice. Oznake vozila morajo na Kopišču počakati in se v ustaljen ravnati po redu, določenem pod št. 1. — Voznikom se priporoča, da do odredene ure počakajo v Stahovici ali pa na Kopišču, da ne bi od potoka Konjščice ali pa v Kamniški Bistrici nastala radi premalega razpoložljivega prostora gneča. — Od teh odredb so izvele le izredni nujni primeri n. pr. nesreče. Voznik pa je v takih primerih dolžan voziti z vso potrebno opreznostjo, vpoštevajoč splošne cestne predpise in posebno prometne prilike na tej cesti. — Prestopki te naredbe se bodo zasledovali z vso strogostjo in kaznovali po čl. 69 zakona o notranji upravi z globo od 10 do 500 Din. ali v primeru neplačila v odredenem roku z zaporom od 1 do 10 dni.********

— Naval v bolnišnico. V ljubljansko splošno bolnišnico se zopet dnevno zateka sorazmerno veliko število bolnikov. Povprečno sprejme bolnišnica po 80 do 100 bolnikov na dan, v mnogih primerih pa bolnike sploh odklanja, ker ni nujne potrebe za sprejem v bolnišnico. Ponovno svarimo bolnike s Stajerskega in Dolenjskega, naj gredo v Ljubljano samo v najbolj nevarnih primerih, sicer naj se raje zatekajo v najbližje bolnišnice. Bolniki namreč riskirajo dolgo potovanje, pa jih bolnišnica odkloni.

Vič

Vprašanje materialne odgovornosti za poverbe na občini je zopet predmet razpravljanja med občani. Povod temu je bila izjava predsednika občine, g. Jurija Petrovičja, ki jo je dal po svojem pravem zastopniku in ki je bila prečitana na javni občinski seji. Tako je za izjavo zvedela tudi širša javnost in z interesom pričakuje odločitve občinskega odbora, ki naj v najkrajšem času preskbi avtentično tolmačenje zakona, v kolikor se tiče odgovornosti za poverbe, če uslužbenec nima dovoljno kaveje, oziroma če s svojim premoženjem ne more kriti celotne škode.

Pravni zastopnik predsednika občine g. Petrovičja je namreč na poziv občine g. Petrovičja, naj se izjavi glede kritja primanjkljaja, ki sta ga zakrivila dva občinska uradnika, sporočil, da v smislu določil zakona o občinski odgovornosti za primanjkljaj celoten občinski odbor in da zato odklanja odgovornost, ki se mu je hotela naložiti. Ta izjava je vzbudila med občinskimi odborniki večine veliko začudenje. Ker pa se občinska uprava dosedaj ni mogla nikjer točno informirati, kdo ima pravzaprav materialno odgovornost za primanjkljaj, ki je le deloma poravnani, ni bilo sklenjenega nič definitivnega. Tuenja smo, naj si občina čimprej preskbi potrebne informacije, kdo pravzaprav je primoran plačati primanjkljaj, če ga krivice ne more. da pride stvar končno v pravi tir in da se z brezplodnim čakanjem ne zamudi še prilika, ki bi se eventualno mogla izrabiti. V zadnjem proračunu ni nikake postavke za kritje primanjkljaja, vsled česar sklepamo, da ne nameravajo prevladati na dvakoplačevalce. V interesu občinske uprave, kakor tudi prebivalcev pa je, da se začne stvar reševati temeljito in takoj.

Celje

— Škol dr. Tomažič v Celju. V sredo zvečer je dospel iz Maribora v Celje škof dr. Tomažič. V sredo zvečer je prisotvoval zaključni akademiji dijakinj-kongreganistinj, v četrti zjutraj pa s slovesno sv. mašo zaključil zborovanje. Prevzvišeni je odpoval v Celja večeraj dopoldne.

— Pogreb Dragutina Krivca. V sredo popoldne se je zbralo na mesnem pokopališču veliko število prijateljev in znancev zgodaj umrlega g. Dragutina Krivca. Pokojni je bil tih, miren in značen fant, o čemur je pričala tudi veliko udeležba pri pogrebu. Sodeloval je pri pevskem društvu »Oljka« **in pri pevskem zboru opatijske cerkve. Oljka mu je tudi na pokopališču zapela v slovo ganljive žalostinke.**

— Mladinski dom v Guberju. Salezijanska družba je sklenila postaviti v Guberju mladinski dom. Gotovo bo to veselo vest pozdravila vsa dobromiselna javnost, ker bo s tem rešeno za Celje in okolico eno najbolj kričečih socialnih vprašanj. V zvezi z akcijo za zgraditev mladinskega doma v Guberju, so se pojavile tudi osebe s ponarejenimi nabiralnimi polami, pred katerimi pa občinstvo svarimo. Za mladinski dom v Guberju so »pravdične nabirali prispevke samo osebe, ki prodajajo bloke s sliko sv. Don Boska po 25, oziroma 50 Din. Občinstvu to akcijo najtopleje priporočamo.

— Akrobat Jožef Kranjc zopet na žici. Znani celjski akrobat Adolf Krajnc, ki je pred leti že nastopil s svojimi vrtoletnimi vajami na razpeti žici, zadnje čase pa delal v družbi z Ježičani, bo za časa obrtne razstave razkazoval svojo umetnost zopet tudi v Celju.

— Igra narave. Na vrtu gostilne Vilzon v Guberju se nudi občinstvu zelo redek prizor. Lansko leto so na vrtu odžagali meter visoko od tal koštanj, na katerega so mislili postaviti desko, kar bi potem služilo za mizo. Pred kakimi štirinajstimi dnevi je pa izpod skorje koštanj začel zopet poganzati in sicer tam, kjer je bilo drevo odžagano. Mladike rastejo tako bujno, da je okoli debla bujen cvet zelenja. Te šibe rasejo kar vidno. Kdor ne poskusi vej izvleči misli, da jih je kak hudomušnež zataknil v debla.

— Regulacijska dela na Sušnici se pridno nadaljuje. Pred dnevi smo poročali, da se bodo dela na Sušnici na ozemlju okoliške občine zopet nadaljevala. Pred dnevi je pa zopet začela z regulacijskimi deli na Sušnici tudi mestna občina. Na mestnem teritoriju se vrše sedaj dela od mostu, ki pelje na Glazijo pri dr. Sernecu do konca Ipravčeve ulice.

— Iz celjskih tiskarn. Kakor smo že poročali, je izbruhnila tarfina kriza tudi v celjskih tiskarnah, vendar pa je podjetjem kljub temu omogočeno delno obratovanje, tako da morejo Mohorjeva tiskarna, Rode & Martinčič in Celeia tudi nadalje izvrševati tiskarska dela.

— Nekaj makulaturnega papirja proda »Slovenčevac« **podružnica v Celju.**

Teharje pri Celju

Proslava godu sv. Ane bo še letos dobila poseben sijaj, ker se bo na Anino nedeljo dne 28. julija blagoslovil krasen euharistični križ na Vrheh pri Sv. Ani. Od križa je lep razgled po Savinjski dolini. Blagoslovitev se izvrši ob 5 popoldne s primernim govorom in s procesijo k Sv. Ani.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 26. julija: 12 Parma: Ksenija (opera v enem dejanju (plošče); 12.45 vreme, poročila; 13 čas, obvestila; 13.15 vojaške godbe igrajo na ploščah; 14 vreme, spored, borza; 18 materinstvo v pesmi in besedi. Samospevi gđe. Stefka Korenčanova, recitacije g. Debeljakova; 18.50 tujske prometne predavanja II. (Joško Sotler); 19.10 čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30 nac. ura; 20 svatba na Strmcu (zvočna igra). Napisal Zvan Jakob, izvajal radijski dramski studio v režiji ing. Pengova. 21.30 čas, vreme, poročila, spored; 22 Za zabavo in za ples. Prenos iz nebotičnika — vmes plošče. Konec ob 23.

Drugi programi:

Petek, 26. julija: Belgrad: 20 vok. konc. 20.30 Zagreb, 22.30 Brahmsove skladbe. — Zagreb: 20 klav. konc. 20.30 vok. konc. 21 Tambur. ork. 22.15 nar. pesmi. — Dunaj: 17.20 konc. ura. 20 Brucknerjeve skladbe, 22.30 dun. simfoniki. 23.50 jazz. — Budimpešta: 20 Dunaj, 22.30 cig. gl. 23.20 petje. — Trst-Milan: 17.05 labka gl. 20.10 Dunaj, 22.30 viol. gl. — Rim-Bari: 20.40 ork. in sol. konc. 22 plesna gl. — Praga: 19.25 labka gl. in petje, 20 igra, 20.45 konc. na flavti. — Brno: 19.25 igra, 20.45 dušaški trio. — Bratislava: 20.45 klav. konc. — Vratislava: 20.10 vojaška ura, godba na pihala. — Frankfurt: 20.10 ljudska gl. 20.30 veseloigra. —

Solnčne opekline zdravi najsigurneje **KAMILA** krema in olje. Za solnčenje neprekosljivo.

Starček na potu omagal

Cerknica, 24. julija.

V Topolu pri Cerknici je 17. t. m. deklica, ki je na gmajni pasla, zagledala starega moža, nepremično sedečega v neki kotanji ob stezi. Ustrašila se je in poklicala ljudi. Pokazalo se je, da je mož mrtel. Bil je to 83-letni starček Gregor Zalar iz Topola. V življenju je bil trikrat oženjen in trikrat vdovec. Svojih ljudi v bližini ni imel. Bog zna, kam se je bil napravil, pa ga je na potu dohitela smrt.

Avstralski divjaki

Tisto popoldne smo šli v jadrnici za bisere na Veliki barierski greben in smo lovili tropične rake, modre, zelene in rdeče ko baker. To so bile velike, počasne živali, nekatere od njih vse kosmate od mrčesa, ki se je držal njihovih trdih hrbtov. Takrat niso bili videti preveč slastni, a stari lovec na dragulje jih je doma skuhal, potem pa iztrebil iz njih čisto, belo meso, ki ga je začel iz rdečo omako. Pojedel sem jih pol globok krožnik.

Morda je bilo zaradi ekvatorskih rakov, morda zaradi nekega papuanskega divjaka, da sem se ponoči od strašnih bolečin v trebuhu tako zvijal, da sem si jezik pregriznil, da bi ne vpil. Takih bolečin še svoj živ dan nisem imel. Drugim, ki so tudi jedli tiste rake, pa ni bilo nič.

Poklicali so zdravnika. Dal mi je zdravil, ki pa niso dosti zalegla. Še vedno sem se zvijal od bolečin. Zdravnik in redar sta se vrnila v ječo in jetniku so kazen poosttrili. Moje bolečine so prav tako nenadno odnehale, kakor so prišle.

Ali sem bil preklet ali me je bilo samo strah, kakor je strah otroka temne džungle, tega ne bom nikdar zvedel.

Vem pa, da imajo papuanski čarovniki najbolj čudne reči v svojih gostih laseh, n. pr. škorpione. Pa tudi kače. Papuanec ima najbolj goste lase na svetu in v tistih mastnih kuštravih laseh goji strupeno golazen, ki kakor se vidi, živi v slogi drug z drugim; ima jo pa tudi v svoji oblasti. Nekateri trdijo, da tem plazilec lahko zapove, naj pičijo, in da na njegovo besedo tudi res pičijo. A to so morda bajke.

Pisateljica Beatrice Grimshaw je v Papui žvela več kakor dvajset let. Ona je edina ženska, ki je hodila navzgor ob reki Sepik. Za svoje knjige o življenju Papuancev je dobila priznanje od trinaestih dežel. Ona veruje v čarovnije papuanskih čarovnikov. Če ne verjameš, čitaj to-le:

»Spiritizem ob Sepiku je češčenje vruga, pravi, »vezano z groznimi tužnostmi, ki dobesedno tonejo v krvi. Stvari, ki jih pripisujejo samo srednjeveški domišljiji, se tu dogajajo kot živa dejstva. Ljudstvo ob Sepiku goji zle duhove: svoje duše prodaja vrugu.

Nesmisel? Vraž? Ne. Videla sem moža, ki ni bil več človek. Slišala sem o polnočnih sejah, pri katerih so se dogajale tako neverjetne stvari, da se jih ne upam povedati. Kaj je smrtonosno očaranje spiritizma, vraž, ju-jujev? Kaj je bila tista strašna privlačnost čarovnije pred stoletji? Prav to, kar je danes privlačnost tajinstvenosti v Novi Gvineji, namreč uspehi. Kdor išče, najde.

Mediji, duhovni ju-ju in čarovniki brez dvoma sleparijo, a ne vselej. Nekaj morajo dati, in če je kdo našel, da je tak kakor divja zver, ki je okusila kri — jo hoče še več.

Kri daje življenju smer v tisti neznani ljudski deželi. Na lastne oči sem videl vaška dekleta, ki so jih tetovirali po taktu njih jokanja in stokanja. Pri dekletu začnejo s tetoviranjem, ko je stara eno leto. Ko je stara dvanajst let, mora biti tetovirana od nog do glave. Če hodiš po Moresbyju, boš pa vendar videl nekatere, ki niso tetovirane ali take, ki imajo samo nekaj znamenj na prsih, laktih ali hrbtu. To je zasluga misijonarjev, ki pregovore starše, naj ne pačijo svojih hčera, ali če jih že, da tisto umetnost omeje na najmanjšo mero. V notranjosti dežele pa, kjer ropotajo vojni bobni, so čez in čez tetovirane z znamenji, ki ne pomenijo nič, a prav za prav veliko.

Fantov ne tetovirajo z barvo in strupi kakor dekleta, ampak s krvjo. Z ostrim bambusovim nožem jih globoko režejo. Blizu otoka Yule sem videl štiri fante, ki so jih napravili za vojščake. Tla so bila tako prepojena z njih krvjo, kakor bi klali prašča. Ko jim vrežejo znamenja, vtorejo v rane blato. Prepričani so, da je tisto blato anti-septično in morda je tudi res, zakaj malo ran se ognoji. Ko se rana zaceli, jo vrežejo zopet in zopet na istem mestu, tako da se pokaže čez eno leto trd, plastičen vzorec. S takim vzorcem kaže fant vse svoje življenje, da lahko nekaj prenese — in kako še!

Vlada seveda skuša, da bi zatrla lov na ljudi, ljudozrstvo, čarovnijo in druge krvave plemenske običaje. Toda kakšen uspeh naj ima v deželi, ki je večja kakor deset Jugoslavij, kjer pa je manj poti kakor na ljubljanskem velesejmu.

Eno je pa vendar, kar očara tiste divjake, in sicer pisalni stroj. Ko sem tam tipkal, jih je prišlo kar cel roj in z odprtimi usti so gledali in čakali, kdaj bo stroj z glasnim pokom razneslo. Eden od divjakov je imel vrečo, polno človeških črepih, netopirjevih peroti, račjih klešč, posušeni miši, strupenih korenin in zelišč, povezanih v svežnje, prašičjih zob, pasjih kosti in posušeni človeških glav s kamni v njih.

Posušena človeška glava je tam vredna petdeset centov do tri dolarje. Temen glave navadno prebijajo. Zenske glave so cenejše kakor moške. Moška glava z lasmi je visoko v ceni. Če jih kupijo na tucate, jih dobe ceneje. Obiskovalcem s kamero, kakor so meni, podarijo pasove iz človeške kože. Človeška koža je, če je pravilno strojena, mehkejša in prožnejša kakor jelenja. Traja petdeset let in več in je vedno lepša. Eno uro pozneje, ko sem stopil na tla Nove Gvineje, so mi podarili pas, narejen iz kože mladega dekleta. Pas je bil šivan iz dveh plasti in izrezan preko prsi.

Tako je tam.

To je divja dežela, ki je ne bodo ukrotili. Če pa jo bodo, morda čez sto let... T. K.

Avto plava po vodi

Bivši nemški ključavničar Jakob Baulig je hotel že pred leti napraviti avto, ki bi vozil z njim po suhem in zaeno tudi po vodi. Tedaj pa ni imel sredstev, da bi mogel doseči smoter svojih misli in je zadevo odložil. Medtem se je bavil s tem, da je iz vžigalice sestavil — uro! Teden za tednom je lepil vžigalice na vžigalice in obod je bil zares umetnina. Vanj je postavil kolesje in s to uro je hodil dve leti od mesta do mesta in kazal 2 m veliko, iz vžigalice sestavljeno uro. S tem si je precej denarja nabral. Slednjič je uro prodal in si za majhen denar kupil obrabljen avto. Lani je dosegel, kar je želel: njegov avto je plaval po vodi in se vozil po suhem. Vse se je gnetlo in občudovalo znameniti izum, dokler ga nista odkrila dva Angleža in ga povabila na Angleško.

V Calaisu je spustil avto v kanal. Najprej je šlo vse gladko. Avto je rezal valove ko blisk. A mahoma je prišla nevihta. Osem ur je besnel vihar in razsajal krog rumenega avta, ki se je hrapro boril z valovi in nadaljeval pot. Osem ur je trajal boj — slednjič je avto zmagal! Bauliga je vse proslavljalo in njegov izum je pač trajne vrednosti, saj bodo odslej vozili avtomobili nemoteno tudi čez reke, ne da bi se bilo treba ozirati na mostove. In če bo kdo po nesreči zavozil v vodo, se avto ne bo potopil in ljudje ne bodo utonili. Mirno se bodo peljali po vodi in dalje na suho.

»Vidim, da imate izvrstnega pomočnika!«

»Res — dober fant je. Ne kadi, ne pije, ne žvižga, ne telovadi, ne bere romanov, ne klepeta, nima ne tetu na starih mater, ki zdaj pa zdaj umrjejo.«

»No — potem vas pa kar zavajam zanj! Tudi jaz si želim takega v trgovini.«

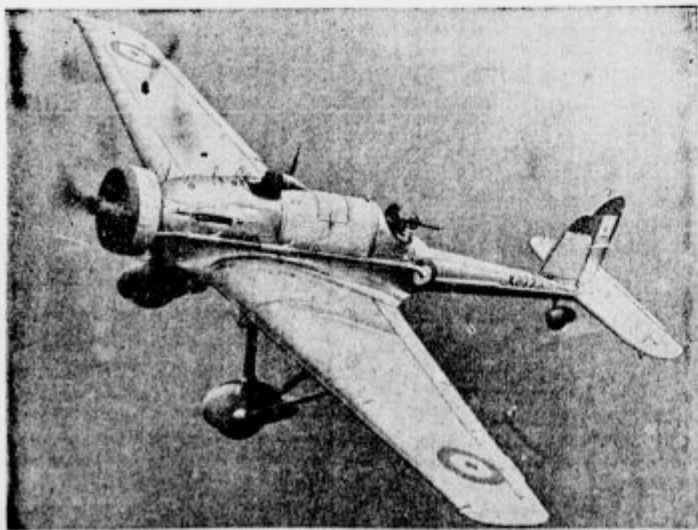
»Že res — a eno majhno napako pa le ima... on namreč tudi ne dela nič!«

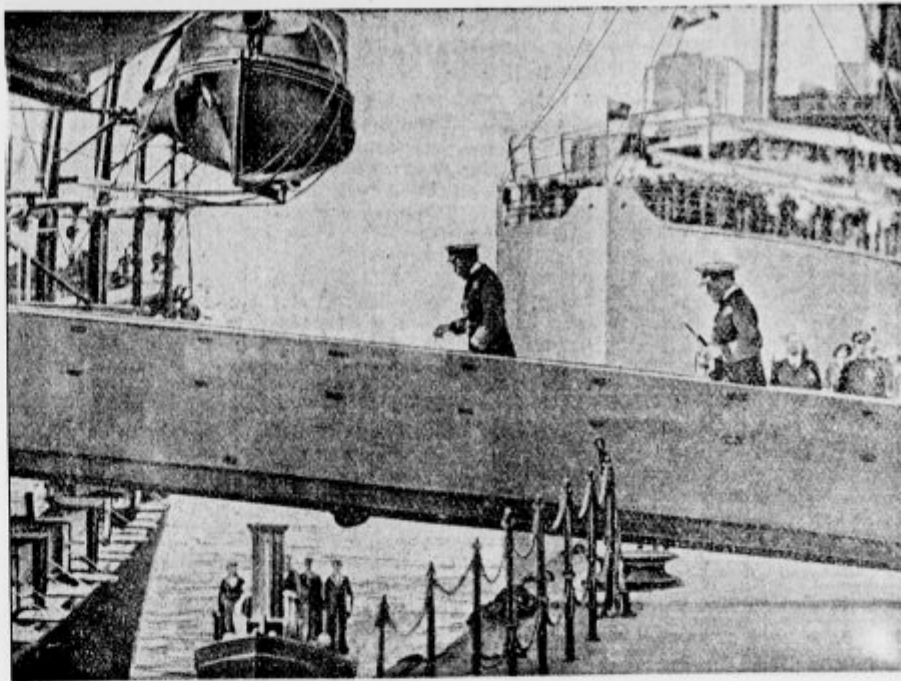
Novi svetovni rekordni avtomobilist Anglež Coob; je z avtom dosegel že 20 rekordov in je zdaj v 24 urah prevozil 5200 km.

Zakonska dvojica vstopila v samostan

Pri karmeličankah v Baltimore (USA) se je nedavno zaobljubila sestra Beatrice, ki se je prej imenovala gospa Oswald, žena imenitnega glasbenika Alfreda Oswalda. Pred petimi leti sta se oba odločila, da se ločita in se posvetita le službi božji. Gospa Oswald je vstopila v karmeličanski red, njen mož pa je za laika pri jezuitih v Georgetownu, kjer poučuje glasbo.

Najnovejše angleško vojno letalo, ki ima ožji trup in strelec več prilike za streljanje.

Angleški kralj gre na jahto »Viktorija in Alberta.

Ob smrti beneškega patrijarha

V Benetkah je umrl patrijarh, kardinal Peter Lafontaine, ki bi bil letos dosegel 75. leto starosti. Vsa Italija žaluje za njim in vsi listi ga imenujejo »dobrega, modrega, ljubeznivega očeta vseh družinskih očetov, odličnega voditelja duš in dobrotnika« in ga proslavljajo kot izredno pobožnega duhovnika. — Kardinal Lafontaine je bil sin častnika bivše papeške armade. V Viterbu je bil rojen Pietro Lafontaine 1. 1860. kot najstarejši izmed petih otrok. Ondi je hodil tudi v šolo, 1. 1883. je bil posvečen v duhovnika. Kmalu je bil profesor in rektor domačega semenišča. Ker je bil tako pobožen in moder, izvrsten učitelj, pridigar, spovednik in nabožni pisatelj, se je Rim kmalu zanimal zanj. Večkrat so ga odondot poslali na vizitacijska potovanja. Leta 1905. ga je papež Pij X. imenoval za škofa v Kalabriji, kjer se ga še zdaj iskreno spominjajo. Po 10 letih ga je poklical papež v Rim za tajnika kongregacije obredov. Čez pet let je umrl v Benetkah naslednik Pija X., kardinal Casallari — in msgr. La-

fontaine je prevzel to visoko duhovsko mesto. Tedaj je bila Italija že v svetovni vojni in v območju bombnih napadov. Benečani ne bodo nikoli pozabili, kako je v teh hudih letih ostal rajni patrijarh med njimi in je venomer pomagal revežem. Po vojni je dal sezidati na otoku Lido cerkev v čast presveti Devici in je dal položiti v kripto kosti 3000 padlih italijanskih vojakov. Rajni patrijarh je živel po zgledu svojega slavnega prednika, nekdanjega patrijarha Sarta, kasnejšega papeža Pija X., ki je tudi vse razdal revežem in je sam prav skromno živel. Pred desetimi leti so podarili rajnemu patrijarhu Lafontainu zbirko 85.000 lir. A še isti večer ni imel niti lire več, vse je razdal revežem. Benečani so ga ljubili kot očeta. Tudi v kardinalskem kolegiju je užival častno priznanje in je pri zadnji volitvi papeža dobil 23 glasov. Po smrti kardinala Lafontaine sestoji kardinalski kolegij še iz 49 članov, kar je najnižje število kardinalov, kar jih je bilo po dobi francoske revolucije.

Nemci pri abesinski cesarski dvojici. Spredaj cesar, zraven cesarica Etgen Manen in edina evropska dvorna dama Hertel.

Filmsko mesto Hollywood

Hollywood je eden izmed 36. biserov, ki kot okoliški kraj obdajajo dvemilijonsko mesto Los Angeles. Seveda je pa Hollywood najlepši biser, ki o njem sanja nešteto ljudi. — Čim stopiš v Hollywood, te koj prevzame posebno ozračje, človek je kar takoj »notri«. Kdor pride v Hollywood, bi rad seveda dosegel »karjero«. Ta beseda prešine vse, da so ko blazni — in vendar se upanje v kariero le malokomu izpolni. Predvsem je tu važna lepota. Lepote je pa v Hollywoodu več ko preveč, da je človeku že kar zoprna. Komaj eno lepoto izmed tisočih, ki pridejo v Hollywood po srečo, pa sprejmejo filmski mogotci v podjetje.

Vse, s čimer moreš vzbuditi pozornost nase, da prideš k filmu, je to, da te sploh vidijo. Vse družabno življenje, tenis, golf, ježa, plavanje — je le zato, da se ponudniki in ponudnice seznanijo s filmskimi sodniki. Da bi kdo prišel tja in naravnost prosil službe ali se ponudil, je sploh neprimerno. Za vse to imajo agente, ki so najvažnejši in neobhodno potrebni činitelji v Hollywoodu. Nekateri so si pripravili kar »gojišče« »zvezdnikov in zvezdnice«. Nekateri imajo v varstvu več ko 80 teh zvezdnikov in ker dobivajo agenti 10 odstotkov vseh dohodkov onih, ki so dobili potem njih službo pri filmu in ker ti prejemaš časih tudi po 2000 dolarjev na teden, si moremo misliti, koliko zaslužijo agentje.

Koliko da zaslužijo »velike zvezde«, je bilo že večkrat napisano. Za zdaj prejema Greta Garbo za en sam film 300.000 dolarjev, a Bennet 120.000 dolarjev. Največ jih je z 2000 dolarji na teden, a velike zvezde prve vrste prejema po 5000 dolarjev tedensko, s pripombo, da dobivajo to plačo 42 tednov, če nastopijo v filmu ali ne.

Drugo vprašanje pa je, ali ta ogromna plača kaj koristi tem zvezdam — ali ne. Doma in v družbi se morajo pošteno postiti, ker filmska družba strogo zapoveduje vitkost telesa (vitko linijo). Če so jedila še tako okusna, se jih te zvezde ne smejo dotekniti, saj predpisuje najnovejša hollywoodsko zdraviljenje na dan: 6 banan in 1 liter posnetega mleka! Torej so zabavišča, gostišča in podobno za te zvezde skoraj brez pomena in tudi občudovanja občinstva niso deležne. Niti ne podpisujejo se ne na razne prošnje za podpise, ki

jih po tisoče prihaja vsak dan, marveč je v vsakem ateljeju poseben oddelek za lastnoročne podpise in ondaj je tajnik, ki nima drugega opravka, ko da vso to svetovno pošto odpira in ponareja podpise zvezdnikov in zvezdnice!

Mnogo se je že pisalo in govorilo o čudovitih dvorcih filmskih zvezd, o velikanskih parkih, umetnih jezerih s čolnicami, sportnimi igrišči itd. V takih gradiščih je seveda pusto, če ne bivata v njih dva — pa se v Hollywoodu naglo poročajo in še bolj naglo — ločujejo. Za vzrok ločitve navajajo »neusmiljeno ravnanje«, kar pomeni, če kdo zakonec smrči, ali je zjutraj slabe volje, ali če bi ta šel rad na sprehod, onega pa ni volja iti in podobne otročarije.

Da so hollywoodski zakoni tako nesrečni in trajajo tako malo časa, je tudi to vzrok, ker ameriško časopisje venomer tiči za »zvezdami«, jih opisuje, slika in razstavlja, tako da ni govora o kakem domačem življenju, ko je vse postavljeno na javni boben. Vse to pa spet radi reklame po svetu, da se občinstvo bolj zanima za filme in rajši poseča kinematografe.

Greta Garbo, o kateri veliko pišejo listi, je prav nesrečna radi teh ameriških reklamnih vsiljivcev. Zato je dala svojo vilo obdajati z visokim zidom in živi, obdana s hudimi psi, zares samotarsko življenje. A le za nekaj časa so zalegle njene odredbe. Velika umetnica se je namreč izjemoma malo bolj zanimala za svojega tovariša v filmu, za Brenta. Takoj so objavili listi, da se Garbo zanima zanj in da ne bo več samotarsko živela. Že so pisali, da igra z njim tenis, da se z avtom veliko vozi na sprehod. (Njen avto je starinski, komaj 80 dolarjev vreden, ker Garbo zaničuje sleherni razkošje.) Nato so za reklamo poročali, da je šla v hribe in da se Brent vozi k njej z letalom. In že so ji pisali: Ali ste poročeni? Kdaj se boste poročili? — Brez dvoma je treba precejšnje skorje krog srea, da more človek prenašati take sirovosti sveta.

V Hollywoodu moreš videti kinematografsko predstavo kar zunaj pod nebom. Po 400 avtov se ustavi v parku in gleda in poslušajo predstave pod bleščicami se nočnim nebom Kalifornija.

Gospodarstvo

Produkcija premoga v maju

Slaba prodaja - Naraščanje zalog

V mesecu maju letos je znašala po uradnih podatkih produkcija premoga 89.026 ton, kar pomeni v primeru z aprilem povečanje za skoro 3.000 ton, tudi v primeru z majem lani je produkcija premoga znatno višja. Vendar pa je treba ugotoviti, da je zato prodaja znašala v maju samo 75.112 ton, dočim je še v aprilu znašala 77.512 ton. Lani maja je znašala prodaja premoga 74.898 ton. Zaradi tega so se zaloge premoga v maju znatno povečale in dosegle najvišje stanje od decembra leta 1933 sem.

Skupno je znašala produkcija v maju kot sni to že omenili 89.026 ton (aprila 86.082 ton), prodaja pa 75.112 (77.512) ton. Premogovniki so prodali v maju (v oklepajih podatki za april) železnici 29.348 (29.141) ton, od tega na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva 14.083 (13.515) ton, nadalje brodarstvu 2.245 (2.846), industriji 37.310 (37.493), od tega v Sloveniji 25.714 (26.191), za hišno porabo 1.942 (3.136), ostalim strankam 3.697 (4.446), izvoženih pa je bilo v inozemstvo 570 (450) ton. Poleg tega je znašala lastna poraba 4.703 ton (4.751), za deputate je šlo 1.513 (1.360), odpisanih pa je bilo od zaloga 29 (27) ton. Zaradi slabše prodaje, kot je bila produkcija, so zaloge premoga pri premogovnikih narasle v maju od 78.858 na 86.258 ton, dočim so pred letom dni, konec maja, znašale samo 76.276 ton. Število uradništva se je od aprila na maj zmanjšalo od 220 na 218, število paznikov od 195 na 193, povečalo pa se je število zaposlenega delavstva od 5.599 na 5.733. V manjši meri kot število delavstva se je povečalo število šihov,

in sicer od 110.953 na 115.306. Tudi izplačane delavske mezde so narasle od 4.793.000 Din v aprilu na 4.945.000 Din v maju. Lani so znašale v maju delavske mezde pri skoro istem številu šihov (116 tisoč 955) 5.133.000 Din, kar pomeni znaten padec delavskih mezd.

Razvoj produkcije in prodaje nam kažejo tile podatki za prvih 5 mesecev vsakega leta: 1933 produkcija 477.728, prodaja 407.567, 1934 produkcija 408.710, prodaja 451.254, 1935 produkcija 404.028, prodaja 436.012 ton. To nam kaže, da so se letos razmere v slovenskih rudnikih zopet poslabšale in da je bilo lanko izboljšanje le kratkotrajnega značaja in da lahko sedaj popolnoma odpadejo vsi očitki, ki so lani prihajali iz belgrajskih listov, da se je začelo stanje slovenske industrije temeljito izboljševati. Nadalje je znašel odjem državnih železnic v prvih 5 mesecih leta 1933 182.593 ton, 1934 197.266 in letos 177.545 ton. Letos so torej kupljene količine padle na nivo onih iz leta 1933, ki je bilo najslabše leto krize. Odjem industrije, ki je bil še lani nižji kot odjem državnih železnic, se je letos povečal tako, da je sedaj najvažnejši odjemalec naših rudnikov industrija. Odjem industrije je znašel v prvih 5 mesecih 1933 172.730, 1934 188.174 in letos 196.008 ton. Število opravljenih šihov je od lani na letos padlo od 610.726 na 608.138, v še večji meri pa so padle delavske mezde. Še leta 1933 je bilo v prvih 5 mesecih izplačanih delavstvu 28.717.000 Din, lani samo še 27.804.000, letos pa je to padlo na 26.493.000 Din.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 22. julij kaže tele postavke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeru z izkazom za 15. julij):

Aktiva: zlato v blaginjah 1.266,9 (+ 0,05), zlato v inozemstvu 81,05 (- 4,33), valute 0,3 (- 0,15), devize 29,0 (+ 2,9), skupna podlaga 1.377,25 (- 1,5), devize izven podlage 202,8 (+ 14,7), kovani denar 309,3 (+ 24,3), posojila: menična 1.504,7 (- 3,24), lombardna 264,06 (- 0,2), skupo posojila 1.768,74 (- 3,03), prejšnji predjudni državi 1.691,9 (+ 0,3), razna aktiva 409,16 (+ 1,5).

Pasiva: obrok bankovcev 4.414,74 (+ 9,7), drž. terjatve 2,47 (+ 1,33), žirovni računi 713,64 (- 20,2), razni računi 683,4 (+ 62,9), skupno obveznosti po vidu 1.404,55 (+ 44,0), obveznosti z rokom 249,05 (- 24,6), razna pasiva 306,5 (+ 26,6). Obrok bankovcev in obveznosti po vidu 5.819,3 (+ 34,3), podlaga s primom 1.769,77 (- 1,94), samo zlato v blaginjah s primom 1.628,0 (+ 0,1), skupno kritje 30,41 (30,62) odstotkov, od tega samo v zlatu v blaginjah 27,97 (28,14) odstotkov.

Iz izkaza se vidi, da se približujemo ultimu julija. Podlaga se je malo izpremenila, dočim beležijo devizne podlage več prirastka. Med pasivi je omeniti zmanjšanje žirovni računov in oboka blaginjskih zapisov, kar kaže na večjo porabo denarnih sredstev za financiranje odkupa letošnje žetve. Prav znatno je povečanje raznih računov, kjer se zbirajo predvsem vplačila v razne kliringe. To pomeni, da se je najbrže naš aktivni saldo v raznih kliringih znatno zmanjšal.

Državne finance v maju

Za račun računskega leta 1934-1935 je bilo v mesecu maju 1935 vplačanih državnih dohodkov 27,2 milj., izvršenih pa izdatkov za 91,0 milj., in znašalo tako dohodki za vso dobo od 1. aprila 1934 do 31. maja 1935 6.656,4 milj., izdatki pa 6.407,45 milj. Din, neizplačane obveznosti pa so znašale 31. maja 255,6 milj. Din pri splošni državni upravi, pri drž. gospodarskih podjetjih pa znašajo neizplačane obveznosti 165,4 milj. Din.

V mesecu maju so znašali državni dohodki (splošna uprava) 354,0 milj. (proračun 576,2), izdatki 450,7 (576,2) milj. Din, neizplačane obveznosti pa so znašale pri splošni upravi 34,4, pri podjetjih pa 22,1 milj. skupno torej 56,5 milj. Din.

Naša zunanja trgovina

V juniju 1935 je znašal uvoz v našo državo 281,96 milj. Din (maja 1935 309,1, junija 1934 pa 323,34 milj. Din). Izvoz pa je znašal junija letos 242,16 milj. Din (maja 1935 297,20, junija 1934 288,7 milj. Din).

Trgovinska bilanca je bila v juniju pasivna za 39,8 milj., v maju za 71,8 milj., juniju 1934 za 83,04 milj. Din.

V prvi polovici letos je znašal uvoz 1746,34 (lani 1750,5) milj. Din, izvoz pa 1775,0 (1589,0) milj. Din. Pasivnost je znašala lani 199,9 milj., letos pa se je zmanjšala v aktivnost 98,7 milj. dinarjev.

Rentabilnost pšenice v letu 1935. »Jutarnji list« prinaša cenitev produkcijskih stroškov za pšenico iz Novega Sada. Dohodki z enega hektarjalnega orala so znašali: za 7 mir. stojev pšenice po 115 = 805 Din, za slamo in pleva pa so dobili 210 Din, skupno torej 1.015 Din. Toda to velja le za najboljše vrste pšenice, na mnogih krajih pa je tudi pridelatek manjši. Stroški pa so precej manjši: jesensko oranje: 1 dan z 1 parom konj 60 Din, 100 kg semena 100 Din, setev in branje 50 Din, košnja 90 Din, mlajva 70 Din, 4% obresti za 1 konj, orali 280, 4% za živi in mrevi in venar 40 Din, davki samo 240 Din, skupno torej 930 Din.

Naši uvozni kontingenti za Francijo. — Francija je za 3. tromesečje odobrila za uvoz tele kontingente: soljeno meso 255 met, stotov, namizna jabolka 1.240, drugo sadje (sveže slive) 300 stotov, sir 200, les za drugo polovico 1935 10.370 ton in lesni izdelki 383 ton. Uradno smo zahtevali od Francije povečanje našega rednega kontingenta za namizna jabolka.

Svetovni kartel producentov svinca. Te dni so sklenili v Londonu najvažnejši producenti svinca mednarodni kartel, ki ima namen regulirati proizvodnjo. Cene svinca izkazujejo radi tega čvrsto tendenco.

Znižanje tarife za pšenico, koruzo in moko. S 1. avgustom bo znižana voznina za pšenico, koruzo in moko, in sicer za vagonse pošiljke. Takozvana mlinska tarifa bo obstajala dalje in se zniža pripravnemu znižanju prevoznih cen za pšenico, koruzo in moko, tako da bo še nadalje cenejša za istočliko odstotkov, kolikor je znašala razlika do slej.

Delniška družba za zgradbo hotelov in kopališč v Zagrebu izkazuje za leto 1934 pri glavnici 20,0 milijonov in upnikih 46,0 milijonov izgube 0,2 milj., kar se prišteje k izgubi iz prejšnjih let, ki znaša 8,65 milj. Din.

Železniška zveza Slovenije z morjem. Akcijski odbor za zgradbo železniške zveze dravske banovine z morjem je izdal knjižico, v kateri obravnava vprašanje železniške zveze Slovenije z morjem pod naslovom »Izhod dravske banovine na morje«. — Knjižica prinaša poročilo o konferenci gospodarskih organizacij dravske in savske banovine, ki se je vršila leta 1930 na Sušaku in poročilo o zborovanju v Ljubljani lanskega leta, kjer je bila podprta enotna zahteva Slovenije po zvezi z morjem. Knjižica prinaša tudi dve karti, prva je železniško omrežje Slovenije, druga pa je detajlni načrt za novo progo (gre za takozvano Klodičovo progo).

Spoznaj sebe. Tako se imenuje žepna kartoteka, katero je založila založba Realna potreba v Ljubljani. Kartoteka prinaša uvodoma navodila za splošno porabo, nato za porabo kartoteka same. Kartoteka ima priloge za koledar, razdelitev dneva, za dnevnik, za blaginjo, za mesečni in letni račun, za važne vsakodnevne podatke, za beležke dobrih idej, opazovanj, pogovorov itd. Posebne praktične važnosti je seznanj krajev, vseh mest, občin, sodišč, davkarji itd., nadalje pa seznam vseh zdravnikov v Sloveniji, denistov, lekarn, odvetočnikov, notarjev, avtoriziranih inženjerjev, konzulatov v Ljubljani in Zagrebu, ulic, cest in trgov v Ljubljani itd. Kartoteka ima veliko prednosti za vsakdanjo porabo in bo prišla prav dobro v korist onim, ki si morajo drugače delati beležke na posameznih lističih. Prav posebno pa se je bodo lahko posluževati intelektualci in gospodarstveniki. Stane 60 Din ter se naroča pri založbi »Realna potreba«, Idrijska ulica 20, poštni predal 286 v Ljubljani.

Borzo

Dne 25. julija 1935.

Denar

Danes se je lira pri nas prav znatno okrepila. Tudi v Curihi je njen tečaj narastel od večerajšnjih 24,50 na današnjih 25,10. (Pariteta znaša 27,277.) Nasprotno pa je slabše tendiral holandski goldinar in mora radi krize v Holandiji oddajati Holandska banka velike količine zlata. Njen zlati zaklad je tja do 22. julija še narastel za 2,8 milj. en 688,5 milj. goldinarjev. Nadalje je nekoliko oslabil tudi angleški funt, dočim so druge devize na naših borzah celo nekoliko narasle.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling v Ljubljani popustil na 8,75-8,85, dočim je v Zagrebu notiral 8,74-8,84, v Belgradu pa 8,80 blago, grški boni so notirali v Zagrebu 33,90 do 34,60, v Belgradu pa 35 blago. Angleški funt je popustil v Zagrebu na 234,20-235,80, v Belgradu pa je notiral 234,70-236,30. Španska pezeta v Zagrebu 5,75-5,85, v Belgradu 6 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2041,03-2055,02, Berlin 1750,03-1761,51, Bruselj 739,90-744,90, Curih 1424,22-1431,25, London 215,84-217,80, New York 433,32-439,53, Pariz 288,82-290,20, Praga 180,70 do 181,86, Trst 356,81-359,90.

Skupni promet na zagrebški borzi je znašel brez kompenzacij 812, 865 Din.

Curih. Belgrad 7, Pariz 20,265, London 15,20, New York 306,925, Bruselj 52, Milan 25,10, Madrid 42,025, Amsterdam 206,80, Berlin 123,10, Dunai 58,40, Stockholm 78,25, Oslo 76,35, Kopenhagen 67,85, Praga 12,713, Varšava 57,79, Atene 2,90, Carigrad 2,48, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,70, Buenos Aires 0,815.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 79-81, agrarji 45-46, vojna škoda promp. 309-371, begl. obv. 63-64, 8% Blerovo pos. 78-79, 7% Blerovo pos. 68-69, 7% pos. Drž. hip. banke 73-75, 7% stab. pos. 75-78.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 82 bl., agrarji 45 bl., vojna škoda promp. 309-371 (248, 370), 7, 8, 9. 370 bl., begl. obv. 62,50-64, 8%

Ljubljana : Zagreb 2:2

Na igrišču Primorja se je vršila sinoči nočna tekma v prid olimpijskega fonda med nogometnima reprezentancama Ljubljane in Zagreba. Obe moštvi sta nastopili z drugo garnituro, ker ligaski klubi niso upali postaviti svojih igralcev, ki so jim nujno potrebni v nedeljskem tekmovalju. Kljub temu je bila igra v prvem polčasu prav zadovoljiva in je imela Ljubljana rahlo premoč, kar je tudi številčno izrazil. Goli so padali v 15 minuti po Slaparju in v 40 minuti po Lahu. V drugem polčasu je tempo igre popustilo in so Zagrebčani z dvema goloma — strelca sta bila v 10 minuti Lešnik in v 12 minuti Lohi — izenačili rezultat.

Občinstva je bilo okoli 1500. Sodil g. Vidic.

Črnobeli proti rdečim

Belgrajsko časopisje polni kolone o potovanju Jugoslavije v Ljubljano. Soglasno priznavajo, da je nedeljska tekma najlepša preizkušnja, ki jo mora prestati Jugoslavija z uspehom, če hoče računati na prvo mesto. Ne primanjkuje dobrih nasvetov o postavi, potovanju in odmoru. Sestavljajo se razne formacije napadalnih vrst itd. Iz vsega tega je razvidno, kakšno nervozno razpoloženje vlada v rdečim belgrajskem taboru. — In Ljubljana? — Samozavestni so fantje in simpatizerji črno-belih. Prišel je čas, ko nas tudi v Belgradu upoštevajo. Pri nas ni nerazume, ker smo sigurni, da bodo naši fantje izpolnili svojo dolžnost, katero jim nalaga klub in celotna sportna javnost. Naši bratje sportniki iz Belgrada morajo v nedeljo biti deležni vseh simpatij našega sportnega občinstva. Noben vzklik ne sme pasti proti njim na igrišču. S tem ni rečeno, da ne bi smeli Ljubljančani podpirati svoje fante, in se zavzeti za njihovo zmago. Čudimo se sodniškemu odboru v Belgradu, da je mogel za tako važno tekmo delegirati g. Biliča iz Splita. Prepričani smo, da bo vodstvo Primorja podvelo vse potrebno, da bi nedeljsko gigantsko borbo sodil prvorazreden sodnik.

Mednar. motociklistične dirke na Ljubelj

MK Ilirja nam pošilja obširni razpis V. jubilejne mednarodne motociklistične dirke na Ljubelj, ki se vrši v nedeljo dne 11. avgusta t. l. ob 10 dopoldne. Razpisane so vse kategorije sportnih motorjev z denarnim nagradami, ter istotako vse kategorije turističnih motorjev s častnimi nagradami. Dalje je razpisano agorsko motociklistično prvenstvo dravske banovine, in pa agorsko prvenstvo moto-zveze kraljevine Jugoslavije, za katero je poklonil Zvezni predsednik g. Edo Funk, dragoceno nagrado. Kljub temu, da je končni zaključek prijave določen za 1. avgusta, so se do danes že prijavili številni tekmovalci s turističnimi motorji, istotako so se prijavili tudi znani inozemski tekmovalci. Prireditelj se je posebno oziral na kategorijo turističnih motorjev, katerim se nudi dosti prilike za uspeh. V sportnih kategorijah se bo gotovo razvila velika borba za rušenje obstoječih rekordov, in bodo dovedeni rekordirji gotovo branili svoje uspehe. Prireditelj je razpise in prijavnice razposlal vsem klubom, klor pomotoma istega še ni prejel, naj se obrne na lujništvo MK Ilirja, Miklošičeva 15, tel. 2006.

Razpis

lahkotletskega mitinga SK Jugoslavije 28. julija za prvenstvo mesta Celja za leto 1935 ter obenem izbirni za dvomatch Maribor : Celje

SK Jugoslavija v Celju priredi dne 28. julija ob 9 jutraj na Glaziji lahkotletsko tekmovalje za prvenstvo mesta Celja ter velja ta miting obenem kot izbirni za nastop proti reprezentanci Maribora. Pravico udeležbe ima vsak član, verificiran za lahkotletsko sekcijo klubov, ki gravitirajo v Celje, kakor tudi člani izven tega območja, verificirani pri klubih, članih JLAS. Tekmuje se po pravilih JLAS. Prijavnine ni, prvi in drugi v vsaki disciplini dobi priznalo plaketo. Prvi dobi obenem naslov: Prvak mesta Celja. Prvi in drugi v vsaki disciplini bosta obenem s tem določena za reprezentanco mesta Celja proti reprezentanci Maribora za dvomatch, ki se vrši dne 11. avgusta 1935. Tekmuje se v tehle disciplinah: 100 m krogla, 400 m, skok v dalj, kopje, 1500 m, 4x100 m, 200 m, skok v višino, 800 m, disk, 5000 m, troskok. Prijave se sprejemajo na startu do 8 dne 28. julija.

★

Sportni klub Laško priredi v nedeljo dne 4. avgusta svoj VI. sportni dan z naslednjim sporedom: Dopoldne: Prodaja cvetlic, ob 11 štateni tek po mestu 4x100 m, ob 11,15 tek na 1500 m, ob 11,30 kolecarska polžova dirka skozi mesto, ob 11 do 12 promenadni koncert na cilju t. j. na Savinjskem trgu; popoldne ob 15 revanšna šaljiva nogometna tekma Suhi : Debeli, ob 16 nogometna tekma med Trgovalnim sportnim klubom (Zagreb) in SK Laško. — Po tekmah razdelitev daril tekmovalcem, nato prosta zabava na »Lavi« z zelo peštrnim sporedom. V kopališču ta dan popust s prireditveno vstopnico.

2SK Hermes motosekcija sklenjuje za danes (petek) ob 20 v Keršičevi restavraciji na Celovški cesti sestanke vseh svojih članov in dirkačev. Razpravljajo se bo o nedeljskem izletu in ostale sekcijeke važne zadeve. Prosimo sigurne udeležbe.

Ali ste že poravnali naročnino?

Blerovo pos. 78,50-79,50 (79), 7% Blerovo pos. 68,50-69 (68,50, 68,75). — Delnice: Priv. agrarna banka 229-231, Trboveljska 95 bl., Iais 50 bl., Osj. sladk. tov. 130 bl.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 80,75 do 81,25, agrarji 46,50-47 (46,75), vojna škoda promp. 370-370,50 (370,25), 10. (370,50), begl. obv. 65-65,50 (65,50), 7% Blerovo pos. 69-69,50 (69,50), 7% stab. pos. (88). — Delnice: Narodna banka 3700-3850 (5800), Priv. agrarna banka 228,50 do 229,50

Žitni trg

Kupci se glode pšenice drže zelo rezervirano, ker je težko delati prognoze o delovanju Prizada o teku prihodnjega meseca. Na

Lahka atletika v Nemčiji

Nemčija hoče biti prav gotovo na prvem mestu, kar se pripravuje za prihodnje olimpijske igre. Sicer je prav v vseh državah, ki se nameravajo udeležiti največjih sportnih prireditvev, kar jih je svet sploh kdaj videl, opaziti veličanske priprave, vendar bi mogli tudi v tem pogledu dati prvenstvo Nemčiji. Ne samo v sportnih prostorih, sportnem orodju, temveč v vsem hoče prednjačiti svojim prednikom — dosedanjim prirediteljem olimpijskih iger Nemčiji. Tako se je vrgla z vso silo na pripravo svojih sportnikov, ki naj na lastnih tleh, pred domačim občinstvom in pred vsem svetom pokažejo svoje sposobnosti tudi v sportih na zelenem polju. Na vsa sportna polja so se vrgli z enako vneto, prav na vseh sportnih poljih hočejo pokazati in dokazati višino svoje telesne kulture. Razumljivo, da na lahko atletiko, ki tvori jedro vsakokratnih olimpijskih iger niso pozabili: nasprotno vse svoje lahke atlete so organizirali ter jih pozvali na usodelovanje, da jih preiskujejo na velike borbe, ki bodo prihodnje leto na vročih certinskih tleh. V ta namen so prirediteli pretekli tečen v šestnajstih okrožjih okrožna prvenstva, ki so prinesla izredno lepe rezultate. Na podlagi teh rezultatov bodo pripustili najboljša na zvezne tekme, ki bodo v začetku avgusta v Berlinu. Kakor pravijo poročila, so bile na vseh okrožnih tekmah ostre borbe, ker je naraščaj, ki ga je baš radi velike propagande v Nemčiji izredno veliko, močno pritiskal naprej. Rezultati, ki so jih dosegli na nekaterih okrožnih tekmah, so zelo dobri in so najboljši porok, da bo Nemčija na prihodnji olimpijadi dobro odrezala. Kar je še bolj zanimivo pri celi stvari pa je dejstvo, da prihajajo tudi z nekaterih drugih držav, zlasti iz Amerike naravnost fantastične vesti o uspehih, ki jih dosegajo v zadnjem času nekateri atleti. Kakor smo že večkrat povdarjali, vse kaže, da se bo bila prihodnje leto v Berlinu sportna borba, kakršne svet še ni videl. Vse se pripravlja, vsak bo hotel zmagati. Kako pa bo v resnici, bo šele pokazal mesec avgust prihodnjega leta.

V naslednjem navajamo še najboljše rezultate, ki so jih dosegli posamezni atleti na omenjenih okrožnih tekmah.

Meski: 100 m: Leichum (Stettin) 19,4, Borchmeyer (Stuttgart) 10,5, Hornberger (Frankfurt) 10,7, Dembski (Dortmund) 10,7, Hendrix (Krefeld) 10,7, Voss (Elberfeld) 10,7. — 200 m: Hornberger (Frankfurt a. M.) 21,7, Pontow (Fulda) 21,8, Riether (Krefeld) 21,9, Kersch (Frankfurt) 22, Leichum (Stettin) 22,1, Neckermann (Mannheim) 22,2. — 400 m: Kisters (Düsseldorf) 49,4, Schäfer (Frankfurt a. M.) 49,5, Tripps (Stuttgart) 49,7, Klupsch (Jena) 49,8, Teufel Stuttgart) 49,9, Robens (Rheydt) 49,9. — 800 m: Dessecker (Stuttgart) 1:53,5, Fink (Stuttgart) 1:54,0, Lang (Heitbrunn) 1:54,1, Mermens (Wittenberg) 1:54,2, Rothbart (Stettin) 1:56,2, Tolle (Frankfurt a. M.) 1:57,1. — 1500 m: Blind (Darmstadt) 4:00,2, Erster (Darmstadt) 4:01,4, Neu (Müllheim-Ruhr) 4:01,8, Paul (Stuttgart) 4:03,4, Raff (Oberhausen) 4:04,2, Böttcher (Wittenberg) 4:05,0. — 3000 m: Haag (Darmstadt) 15:12,6, Kemker (Altona) 15:13,8, Holthuis (Weener) 15:14,6, Jochum (Saarbrücken) 15:22,4, Meyer (Stuttgart) 15:23,1, Sander (Elberfeld) 15:24,2. — 16.000 m: Syring (Wittenberg) 32:01,0, Osthoff (Duisburg) 32:20,8, Portleyck (Dresden) 32:32,2, Haag (Darmstadt) 32:41,8, Bortsch (Stuttgart) 32:51,0, Patteich (Dresden) 32:52,2. — 3000 m zapreke: Heyn (München) 9:36,0, Aunburger (Heidelberg) 9:40,0, Winkler (Karlsruhe) 9:43,5, Assert (Chemnitz) 9:45,1, Krahel (Dresden) 9:45,1, Helber (Stuttgart) 9:46,6. — 110 m zapreke: Wegner (Schöneberg) 15,0, Schellin (Stettin) 15,2, Welscher (Frankfurt a. M.) 15,5, Kumpmann (Hagen) 15,5, Huber (Stuttgart) 15,7, Pollmanns (Düsseldorf) 15,7, Scheele in Glaw 15,7. — 400 m zapreke: Wegner (Schöneberg) 54,8, Kürten (Düsseldorf) 55,9, Scheele (Altona) 56,0, Glaw (Halle) 56,1, Madel (Augsburg) 56,6, Notbrock (Köln) 56,8. — Skok v daljavo: Leichum (Stettin) 7,64, Lang (Leipzig) 7,28, Blümle (Ulm) 7,13, Weinkötz (Köln) 7,01, Huber (Stuttgart) 7,01, Lindemann (Hamburg) 6,99. — Troskok: Drechsel (Thalheim) 14,66, Long (Leipzig) 14,69, Kegel (Hamburg) 14,28, Gollibek (Landau) 13,82, Hellerforth (Essen) 13,76, Biecherbach (Berlin) 13,75. — Skok v višino: Weinkötz (Köln) 1,97, Martens (Kiel) 1,96, Rosenthal (Königsberg) 1,87, Endres (Windsdorf) 1,85, Bornhöft (Limbach) 1,85, Rabiger (Sagan) 1,85. — Skok s palice: Müller (Kuchen) 3,96, Schulz (Berlin) 3,85, Regg (Neusenburger) 3,80, Ohle (Stadtfeldendorf) 3,75, Langschler (Berlin) 3,75, Zwizva (Bochum) 3,72. — Krogla: Wölke (Berlin) 15,59, Hartnagel (Braunschweig) 15,05, Reymann (Kiel) 14,92, Lampert (Saarbrücken) 14,91, Wering (Gronau) 14,89, Konrad (München) 14,51. — Disk: Lampert (Saarbrücken) 46,87, Sievert (Eimsbüttel) 46,06, Bickert (Limmer) 44,45, Reymann (Kiel) 44,30, Hillbrecht (Königsberg) 43,73, Würfelsohler (München) 43,59. — Koppje: Stöck (Charlottenburg) 66,70, Weimann (Leipzig) 65,65, Böder (Berlin) 63,81, Kullmann (Karlsruhe) 62,14, Geisler (Breslau) 61,51, Huber (Stuttgart) 60,95. — Kladiivo: Bocker (Saarbrücken) 48,20, Lörring (Köln) 47,44, Küfner (Nürnberg) 46,93, Nägele (Karlsruhe) 46,05, Mang (Regensburg) 45,87, Bühner (Karlsruhe) 45,68. — Zenske: 100 m: Krauss (Dresden) 12,0, Dollinger (Nürnberg) 12,1, Zimmer (Hamburg) 12,4, Bauschulte (Osnabrück) 12,5, Albus (Barmen) 12,5, Winkels (Godesberg) 12,5. — 80 m zapreke: Elger (Magdeburg) 12,2, Steuer (Duisburg) 12,5, Eckert (Frankfurt a. M.) 12,6, Westphal (Hamburg) 12,6, Seifert (Breslau) 12,6, Gelius (München) 12,9. — Koppje: Braumüller (Berlin) 42,20, Krüger (Dresden) 41,83, Rüssmann (Duisburg) 41,34, Goldmann (Charlottenburg) 40,83, Kuhlmann (Hamburg) 40,70, Eberhardt (Eisingen) 39,94. — Disk: Mauermeier (München) 43,27, Mollenbauer (Hamburg) 40,54, Künicke (Leipzig) 39,27, Heublein (Barmen) 38,26, Herrmann (Köln) 38,08, Schumann (Lambheim) 36,05. — Skok v višino: Scheibbe (Erfurt) 1,57, Kaun (Kiel) 1,55, Ratjen (Bremen) 1,54, Zmudzinski (Breslau) 1,505.

vsak način pa pričakujejo izprememb v cenah. Tudi v koruzi ni živahne kupčije, ker so dovozi slabi, izvažajo se trenutno koruza v Avstrijo, in sicer največ na Stajersko.

Novi Sad. Vse je neizpr. Tendence neizpr. Promet srednji.

Budimpešta. Tendence čvrsta, Promet srednji. Pšenica: okt. 15,30-25-45-32-36, zaklj. 15,30 do 15,38; rž: okt. 12,65-63-92-76-82, zaklj. 12,81-83; koruza: jul. 13,76-77-60, avg. 12,70 do 12,75-60-70, zaklj. 12,70-72; maj 12,90-85 do 12,92-13,10, zaklj. 12,95-98.

Chicago. Pšenica: sept. 85,75, dec

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; šentlivanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Stanovanja

ODDAJO:

Lepo opremljeno sobo s posebnim vvhodom oddam enemu ali dvema gospodoma ozir. gospodičnima. — Čopova ulica 1 (Del. zbornica), I. nadstr., vrata 18.

Trisobno stanovanje takoj oddam. Riharjeva 6.

Naročajte SLOVENC

najcenejši slovenski dnevnik

Prodamo

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon štev. 2951

Lahka letna oblačila
burel, kaša, sport-hlače, lister, perilo itd. poceni
naprodaj pri Preskerju,
Sv. Petra c. 14.

Trboveljski premog,
suha bukova drva, carbo-
pakete in ogelje prodaja
Bartol Anton, Tyrševa 46.
Telefon 35-40.

Rabljena kolesa
damska in moška, ugod-
no naprodaj pri »Promet«
(nasproti križanske cer-
kve). 8796

Ia. sveže hruške,
slive (debele), jabolka —
kg 3,75—4 Din; košarice
po 40 kg. — Pisčance, pi-
tane, teža 75—95 dkg, ko-
mad 9—10 Din, zaboj po
25 kom., franko voznina,
razpošilja G. Drechsler,
Tuzla.

Kupimo

Cvetje arnike,
korenine arnike in lipovo
cvetje kupuje po najvišjih
cenah Ed. Pišler, Vrhnika

Za žago venecijanko
kupim kompletno železno
pogonsko garnituro. Po-
nudbe na upravo »Slo-
venca« pod šifro »Ohr-
njeno« 8804.

Obrt

Entel - ažur - plise
izvrši ekspres — Matek
& Mikeš, Ljubljana, poleg
hotela Štrukel. (t)

Denar

Posojila
na vložne knjižice dale
Slovenska banka, Ljub-
ljana. Krekov trg 10

Družabnik
z večjo gotovino ali vlož-
no knjižico boljšega de-
narnega zavoda se sprej-
me v veliko trgovsko
podjetje v industrijskem
trgu. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod značko:
»Razmah« 8779.

Vnajem

Ugodni trgovski lokal
s postranskimi prostori v
Ljubljani, Stari trg 17, se
da v najem. Ponudbe pi-
sarni dr. Ivana Lovren-
čiča, odvetnika v Ljublja-
ni, Tavčarjeva ulica 12.

Objave

Autobusni izlet
Dobrna—Rogaška Slatina
28. t. m. Prijave za Ljub-
ljano trgovina Lustra po-
leg Slamiča — za Kranj
trafika Ross. Cena vožnji
za tja in nazaj s kosilom
125 Din.

CITAJTE IN ŠIRITE
»SLOVENC«

Zahvala.

Kruta smrt nam je ugrabila našega
nenadomestljivega in nepozabnega

DRAGOTINA

Od mnogih strani smo prejeli izraze
globokega sožalja in sočutja. Tudi pogreb
rajnega je dokazal, kako priljubljen je
bil pokojni povsod.

Posebno zahvalo izrekamo predvsem
čl. duhovščini za zadnjo tolažbo in spre-
stvo pri pogrebu, pevskega društva »Oljki«
za v srce segajoče žalostinke, vsem daro-
valcem vencev in cvetja ter vsem, ki so
našega draga pokojnika spremlili na
zadnji poti.

Celje, dne 25. julija 1935.

Rodbina Krivec.

Zahvala.

Za štiridesetletno nepretrgano sodelovanje v
občinskem odboru v Borovnici me je občinski odbor
soglasno izvolil za častnega člana Borovniške ob-
čine. Za to visoko odlikovanje se zahvaljujem v
prvi vrsti gospodu županu Ivanu Petriču in celo-
kupnemu odboru. Dolžnost me veže, da se zahvalim
tudi vsem cenjenim prijateljem, ki so mi čestitali
k temu visokemu odlikovanju.

V Borovnici 24. julija 1935.

Hvaležni

Anton Drašler

Opozorjamo vse brivce

da lahko kupijo stroje za striženje las
tipe »FORFEX« edino le pri potniku, ki se
izkaže z našo polnomočjo. Drugih naročil
ne bomo priznali. V našem imenu ni
nobeden upravičen sprejemati naplail ter
bomo priznali le one zneske, ki nam
bodo po pošti poslani.

Avt. civ. ing. M. A. ŠTEBI

zastopstvo Škodov h zavodov.

Lastnik: L. Pavlič

Tinčkove in Tončkove prigode

87.

S čolnom čez reko

Kmalu so dečki dospeli do široke reke, kjer je Primožek pustil
svoj čoln.

Prvi je zlezal v čoln Muki in se moško utaboril spredaj, kakor
da je kapitan. Za njim so zlezli v čoln še drugi.

Inserirajte v „Slovenca“!

Za vedno nas je zapustil naš nad vse ljubljani soprog,
oče, sin, brat, stric in svak, gospod

RADO PAVLIČ

gimnazijski direktor

danes, dne 25. t. m. ob pol 3. uri zjutraj.

K večnemu počitku ga spremimo v soboto, dne 27. t. m.
ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Ciril - Metodova ul. št. 13
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Kranj, dne 25. julija 1935.

Globoko žalujoči:

Marija, soproga.

Tilka, Rado, Bojan, Marjan, Dušan, Miloš, otroci.

Ivana, mati — in vse ostalo sorodstvo.

Profesorski zbor II. državne realne gimna-
zije v Ljubljani naznanja, da je danes nenadoma umrl
njegov predstojnik

direktor

RADO PAVLIČ

K zadnjemu počitku ga spremimo v soboto, 27. t. m.
ob 5. uri popoldne.

Dragemu tovarišu in priljubljenemu predstojniku
ohranimo časten spomin.

V Ljubljani, dne 25. julija 1935.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

Ivan hrope. Tekel je prav od mestnih vrat. Zdaj ne
more več. Pot mu kaplja s čela. Vrže se za minuto v
travo; plane spet kvišku. — Naprej!

S čudno mrtvim občutkom v nogah hiti tja po žgoči,
zatohli poti. Zrak leži težko in negibno nad njim. Zdi se
mu, kot da se mora kar prerivati skozenj. Da le ne bi
prišel prepozno, le ne prepozno!

Slednjič, slednjič le stoji prvi šentdonatski skednji
ob cesti. Dečko postoji in oprezuje čez goro, ki se že
siva tema tke okrog nje. Kje le je jasa, da mu ne bi
bilo treba hoditi prav gori do cerkve? Pri kameniti mizi
— više? —

Dva pijana, kmečka fantina se prizibljeta iz hiše.
Ivan jima zasopel zakliče:

»Vesta, kje je kamenolom, gori za hójo, kamor ho-
dijo zaklade kopat?«

Fantina mu ponagajata:

»Bi rad obogatel, kaj?«

»Si glavo pozabil gori?«

»Naa,« reče Ivan, drhteč od nestrpnosti, »knjiga je
gori, ki jo moram še nočjo dobiti!«

»Saj, saj, mladi gospodje studenti! Knjige pušajo
po gozdih, punčke na cedilih, denarčke po plesiščih, —
in nazadnje še sami sfrče! Tako pridiga prošt s Tanče
gore.«

»Tristo strel! Kdo utegne poslušati vajine pridige!«
zakriči dečko obupno, »kod se gre?«

»Zmeraj na levo, dokler ne prideš do kupa denarja!
Le kar zmeraj na levo!«

Mlado dekletce pristopi:

»Beži no! — Le nič jim ne verjemi! Pojdi lepo
zmeraj gori ob grapi do kamenite mize, potlej pa spet
navzdol. In pri studencu naprej proti skalam.«

»Bog plačaj tisočkrat!« zakliče Ivan in že zdirja.

Zdaj mora še mimo okljuka, da pride v jarek. Vo-
dica skaklja doli po rebri in ozka zarasla stezica se vije
ob njej. Bridka martra stoji pod smrekami. Ivan jo po-
zdravi in se še enkrat odduša. Zakaj le se tako naglo
temni? Ozre se nazaj in se prestraši. Beli oblak za
Krsko goro je zrasel v veliko črno gmoto, ki se počasi
in pritaženo godrnjačo pomika čez griče. Modro črno
zevajo doline. Ivan začne moliti evangelij svetega Ja-
neza, ker pravega veternega žegna ne zna.

»V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri
Bogu — in Beseda je meso postala —.«

Prekriža se in se hlastno povzpne kvišku.

Naprej, naprej! Pot je strma in kamenita. Telebi na
tla in se spet pobere, — spolzne se mu po gladkih iglah
v vodo. Sence pod drevjem so rjave in goste. Čezdalje
temneje, čezdalje temneje. Noben list ne zašelesiti. Po-
toček žubori čez malo tratino. Na stotine belih marjetic
stoji negibno in čudno se svetlikač v soparnem vzdušju.
Kakor otrpla groza leži nad njimi.

Ivan pogleda proti nebu. Proti ravni je že vse po-
polnoma črno. Le nad goro migljajo še zvezdice na ve-
černo globoki modrini. In med črnim in modrim nehom
se vleče strahovita, grozljiva nazobčana progla zamazane,
žvepleno rumenkaste svetlobe.

Nevihla je čisto blizu. Kolena dečku že kleajo.
Srce mu polje v blazni naglici. Naprej, naprej! Ne sme
se obratiti. Za dušo gre! Bo prišel še ob času? Slednjič
je na vrhu. Zdaj mora plezati spet navzdol. Rad bi te-
kel, pa tema se je medtem tako zgostila, da ne more

niti enega koraka več varno zastaviti. Drevesa stoje
tesno drugo ob drugem, tla so posuta s spolzkimi smre-
kovimi iglicami. Kje je studenec? Ivan postoji, da pri-
sluhne po njem.

Tedajci zagrmí, kakor da se je nebo preklalo. Ivan
se baš še utegne naglo prekrižati in že zaječi in zatuli
v vrhovih. Vihar je izbruhnil. Drevje se maje in poka
in obupno zaganja veje kvišku. Nekaj udari dečka trdo
po glavi, nato po hrbtu. Bolj se toči, kakor gre, skozi
besni klekarski ples. Nato hipoma začuti vodo v čevlju.

Ozka vodica skaklja čez okroglo kamenje. Ivan tip-
lje ob njej. Ne dolgo in najde izvir. Ves žejen se skloni
čezenj in pije in pije in si ohladi razpaljeni obraz.

Zdaj spet zagrmí — in spet — in spet. Od groze si
zatiska dečko ušesa. Strah ga hoče zadušiti. Okrog njega
sama tema. Nebo črno, črna šuma, črna dolinka s stu-
dencem. Nad njim tuli kakor tisoč zlodejev. Vrgel bi se
v mah, zagrmil si obraz z rokami, dokler ne oddivja ne-
vihta. Toda mora naprej, naprej!

Omahovaje, ves znojen se poriva ob balvanih, ki
leže tu pa tam v pretgnani vrsti. Prepleta se skozi šip-
kovo gmotovo in robidovje, čuti, kako mu curlja kri po
licih in, če hoče priti še naprej, se mora siloma oklepai
misli, da je pekel še tisočkrat strašnejši in da je Jezus
na križu umrl za Veracinijsa. Da le ne bi prišel pre-
pozno! Prvi blisk švigne in mu pokaže pot. In ko ru-
menozeleni žarek tretjič preseka temo, stoji Ivan pri
hoji.

Spotakne se ob korenino in se sesede. Obraz pri-
tisne v zemljo, s prsti se oklene grče. Moram, o Bog,
moram! Dečko stisne zobe. Naprej!

Bliski švigajo nad vrhovi. Toda — kaj je to? —
Rdeča luč — še en skok — na jasi je.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v
novem osmem natisu 15. maja.
Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najzbranejši
opremljeni ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna.

Slovenska kuharica